

A V E M A R I A

MAY 1944

LETNIK 37

AVE MARIA

36. LETNIK

MAJNIK, 1944

Kaj je kje na straneh te številke:

Dan naših mater — Rev. F. Schweiger	str. 1
Njena slika — Filip Terčelj	2
Sinova vrnitev — Filip Terčelj	3
Tonče s Sloma — P. Bernard Ambrožič	4
Križem kraljestva križa — P. B. A.	4
Vprašanja in odgovori o Tončetu s Sloma	11
Dr. Ivan Tavčar-šmarničar — P. B. A.	12
Belokranjski zlati očnas	13
Materi — pesem — Anton Medved	13
Štajerski zlati očenaš	14
Silvin Sardenko o sebi — P. B. A.	14
Moli Tinka — Silvin Sardenko	16
Saj nas je skoraj pohujšal — spomini župnika	16
Pri vas je korajža, pri nas je pa ni	18
Spomini skladatelja Foersterja — P. B. A.	18
Misli selskega modrijana	20
Karitas — zgodbica	21
Značaj in naši dnevi	23
Iz pisem misijonarja Franca Pirca	23
Ljubeznivost v občevanju — F. Tomc	25
Cudak med preroki — V. K.	26
Prvi kristjani in njihova socialnost	28

AVE MARIA

mesečnik za slovenske katoličane v Ameriki.

Prinaša vzgojne in nabožne članke, kakor tudi povestice in druge slovenske spise pomembnejše vsebine našim slovenskim izseljencem v pouk in zabavo.

Izdajatelji:

FRANČIŠKANI V LEMONTU.

Ave Maria, P. O. B. 608,
Lemont, Ill.

Naročnina velja \$2.50.

Naročnina Tvoja je dar v podporo ubožnejšim slovenskim fantom, ki se izobrazujejo za slov. duhovnike v lemontskem semenišču.

Naročnikov in dobrotnikov se spominjamo v lemontskem samostanu v vseh svojih molitvah, pri sv. mašah in drugih duhovnih opravilih. Opravimo pa zanje tudi sv. mašo in sicer vsako prvo sredo v mesecu.

Entered as second-class matter August 20, 1925, at the post office at Lemont, Illinois, under the act of March 3, 1879. Acceptance of mailing at special rate of postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, authorized on August 29, 1925.

Printed by
SERVICE PRINTERS
Lemont, Ill.

A VE M A R I A

MAJNIK, 1944—

—Letnik XXXV

DAN NAŠIH MATER

(Govoril na radio Rev. F. Schweiger.)

DANES praznujemo dan našim mater, dan ljubezni, veselja, hvaležnosti. Kako lepo je, da se ta dan praznuje v mesecu majniku, ki je posvečen Materi božji! V majniku, ko je zemlja takorekoč na porodu, ko se gozdovi zbujaajo iz zimskega spanja, ko se trate oblačijo v pisano cvetje, ko se slavčki oglašajo iz ozelenele goščave!

Res, lepa je navada, da se vsaj enkrat na leto obhaja dan naših mater. Če vsi narodi sveta časte s posebnimi spominskimi dnevi svoje velikane, zakaj ne bi imeli posebnega dneva za matere, ki so v pravem pomenu besede temelj in podlaga vse naše civilizacije? Narodi slavijo svoje učenjake, modroslovce in pisatelje, ki so postali dika domovine; zakaj ne bi slavili naših mater, ki so po naravi prve učiteljice svojih otrok? Narodi časte svoje junake, ki so si s silnim pogumom pridobili na bojnem polju zaslug; zakaj ne bi med te junake postavili naših mater, ki so neštokrat postavile svoje življenje ali vsaj svoje zdravje v nevarnost za blagor otrok?

Kar je pa glavno: materino srce je ognjišče žareče ljubezni. Kje je pero, ki je že dostojno opisalo brezmejno ljubezen dobrih mater? Lakota in žeja in neugodnosti življenja ne strašijo matere, da se vso daruje otrokom. Večje ljubezni nima nihče, kakor da kdo žrtvuje svoje življenje za drugega, pravi Gospod.

Zavoljo tega vsi častimo danes svoje matere, naj bodo žive ali mrtve. Hvaležno se spominjamo njihovih žrtev za nas. Proslavljamo njihove čednosti. Srce vsakega dobrega sina, vsake dobre hčere, prešinja

iskreno veselje, da je spet enkrat napočil dan naših mater. Skušamo vsak po svojih močeh, da razveselimo svoje matere, da jim prinesemo kako znamenje svoje ljubezni, kak duhovni ali samo zemeljski dar.

Na drugi strani je današnji dan žalosten dan za marsikatero dozro mater. Pozabljene so morda od svojih otrok. Morda niso pozabljene, pa je med njimi in njihovimi otroci tako ogromna razdalja, da morajo otroci ostati samo pri blagi misli na mater, samo pri tihi molitvi zanjo, ne morejo pa poslati niti pisma niti daru preko teh silnih daljav. Pač nič vesel dan za te matere!

Ali dobra mati, posebno če je utrjena v krščanskem zatajevanju, če je v njej kaj duha junaštva, bo znala tudi vse take bridkosti prenesti z lahkim srcem. Zaveda se, da so potrebne žrtve za dosego velikih reči. Ve, da je dala svojega sina, ali morda celo število sinov, za nekaj vse večjega kot je samo njena zadovoljnost in njeno veselje. Dala jih je za obrambo domovine, žrtvovala jih je, da gredo in postanejo junaki. Zavedala se je, da je tudi s tem storila samo svojo dolžnost in dala otrokom lep zgled, da tudi oni store pred Bogom in domovino svojo dolžnost. Dan mater tudi take žene, ki se morda čuti zapuščeno danes, ne more in ne sme oropati globoke pomenljivosti današnjega dneva. Zato se nič ne obotavljamo, da ne bi čestitali danes tudi takim materam — in tem še prav posebno.

Samo ene vrste materam ne moremo čestitati. Samo ene vrste materam ne more prinesiti dan mater tistega veselja in notranje zadovoljnosti, ki je bil zanjo ustanovljen. To so tiste matere, ki niso storile svoje dolžnosti pri vzgajanju svojih otrok. Bile so preveč lahkomišelnne. Morda je bi-

lo njihovo zakonsko življenje otrokom celo v spotiko in pohujšanje. Morda od nežnih otroških let do mladeniške zrelosti sin ni videl svoje matere nikoli moliti. Morda ni nikoli šla v cerkev k službi božji. Morda se je zaničljivo izražala o prejemanju svetih zakramentov. Namesto molitve je bila v hiši kletev, prepir, neprimerno govorjenje. Nikoli ni pošljala svojih otrok h krščanskemu nauku. Če jih je pa pošljala, je potem doma podrla vse sproti s slabim zgledom, kar so otroci slišali pri nauku v cerkvi in krščanski šoli. Taka mati, če je katera med mojimi spoštovanimi poslušalkami, seveda ne more z notranjo zadovoljnostjo praznovati dneva mater. Tudi če so prišli otroci in se zbrali okoli nje, tudi če so prinesli svoje darove — ne more in ne sme biti zares vesela. Bolje je zanjo, če preudarja tisto veliko odgovornost, ki si jo je nakopala na svojo vest pred Bogom. Večni Sodnik bo zahteval odgovor od take matere, kaj je napravila iz tistih biserov, ki so ji bili izročeni v varstvo.

Toda to le mimogrede. Ne pečamo se radi s takimi mislimi na dan, ki je dan veselja, sreče in spodbude. Vendar nikoli ne smemo biti tako površni in vdani praznovanju, da ne bi obenem čutili tudi resnobe odgovornosti za vse svoje početje. Zato je prav, da se na dan mater ne poudarjajo samo lepe in visoke lastnosti mater, ampak se omeni tudi globoka resnost njenega poklica.

Upam, da ste, drage matere, ki me poslušate, vsaj resno skušale storiti svojo dolžnost pred Bogom in pred svetom. Upam, da ste tudi za naprej trdno namenjene tako ravnati. Marsikaj se vam je že ponesrečilo, marsikaj se vam še bo ponesrečilo, drugače ne gre v tem zemeljskem življenju. Poglavitno pa je, da resno skušate narediti vse tako, kot zahteva od vas lepi materinski poklic.

Materinski poklic, pred Bogom in ljudmi sveti materinski stan, ta je, ki naj mu bo v prvi vrsti namenjen častitljiv praznik naših mater! Kolikor bolj je kaka mati dosegla in še dosega vzor tega poklica, toliko večje časti in toliko večje ljubezni je vredna. Bog vas živi, ve dobre slovenske ma-

tere, Bog vas živi, ve dobre krščanske matere! Na ta vaš lep dan vam želimo iz vsega srca, da bi vaše materinstvo bilo čimbolj podobno v svojih sadovih — materinstvu nebeške Matere, ki naj vam bo vzor vedno in povsod! Še enkrat: Bog vas živi!

NJENA SLIKA

Filip Trčelj

Takole je pisal o svoji materi pisatelj Ivan Cankar:

“V mojem spominu je sveta podoba. Mnogo let je že tam, zmerom na enem mestu, mojim očem vedno enaka, čeprav bi morda že kdo sodil, da je ta slika že začnela in da le moje srce vselej posebej ustvari po svoje njen prvotni obraz. Malokdaj se zorem na to podobo, pa vendar vem, da bi brez nje bilo moje življenje pusto. In če bi šla ta podoba od mene, bi šel ž njo božji blagoslov . . .

To je obraz moje matere, v katerem sem gledal tisto noč, ki sem jo prebdel ob njeni mrtvaški postelji. Zdaj se mi dozdeva, da sem bil vso dolgo noč vdani in miren. Nobene potrnosti, nobene tesnobe nisem občutil. Beli materin obraz se je smehljal. Njene tenke ostre ustnice niso bile čisto zaprte, veliko so mi imele še povedati.

In vselej, kadarkoli se ozrem na to sveto podobo v svojem spominu, slišim šepetanje neizgovorjene besede, kakor se je utrnila iz vesoljne ljubezni, ki je ne poznamo. In milo in gorko mi je pri srcu, kadar se spominim na to sveto podobo moje blede matere — in moje srce je osvobojeno.”

Tako piše odlični pisatelj. Da, materina podoba! Ni treba platna, da bi jo nanje naslikal. Ni treba kamna, da bi jo uklesal. Vdolbena je do smrti v našem srcu, bratje in sestre! Pa naj že bo podoba matere sredi otrok ali podoba matere med mrtvaškimi svečami — obe se vtisneta človeku globoko v spomin. In mu nenadoma prihajata pred oči v temni noči in pri belem dnevu.

Marijo z Detetom ste videli, morda ono, ki jo je naslikal slavni Rafael? Povejte,

ali se dobe na svetu take matere? Take že ne! In kako je mogel Rafael tisto podobo naslikati, če na svetu ni takih mater kot je Marija?

Sam je pripovedoval. Dolgo je poprej opazoval človeške matere. Kar je našel na njih lepega, pretresljivega, vse je vlil v to sliko — in naslikal je podobo svete Matere.

Saj pravijo, da so matere angeli, lepi in svetli. In čeprav imajo obraz, v katerega so vdolbene brazde, in imajo roke, na katerih so vklesani krvavi žulji, vendar so te matere nekaj svetlega, kadar se sklanjajo nad svojim otrokom. Iz oči jim sije žarek veselja prav tja v globino malih očesc otrokovih. Takrat je nekaj nebeškega na njih obrazu in njih čelo je blaženo.

Vem, da se dobe matere, ki niso angeli. Pa verjemite mi, tudi take matere je poznal slikar Rafael — pa je zatislil oko in ni hotel gledati na materah teh senc. Gledal je le sonce na njih, tisto sonce, ki tako gorko sveti otrokom v prečutih nočeh in težkih skrbeh. Ob tem soncu materinskega junaštva in mučeništva izginejo meglice nepopolnosti, ki jih imamo vsi ljudje.

Tako je mislil o materah slikar Rafael. Bil je umetnik. Mi nismo umetniki. Vendar — imejmo Rafaelove oči, kadar gledamo z njimi podobo svoje matere! Bodimo viteški do svoje matere, naj že bo živa ali mrtva. Spoštujmo njeno podobo!

SINOVA VRNITEV

Filip Trčelj

Sinu je bilo ime Avguštin, materi Monika. Šel je bil od nje v svet. Izgubil je vero, zapravil čast in materi se je popolnoma odtujil.

Mati je 18 let jokala zanj in molila.

Za njim je šla iz rodnega mesta Kartagine. Iskala ga je v Rimu in Milanu. Slednjič, po dolgih letih, ga je našla.

Vrnil se je k Bogu, padel na kolena pred Marijo, večno Materjo. In tam ob morju

je mati Monika spet našla ljubljenega Avgušтина, prerojenega, srečnega.

“Moj sin,” tako je govorila,
 “ta zemlja mi je bila
 dolina solzna dvakrat
 in vendarle ne pojdem
 objokanih oči odtod, moj sin!
 Ti žalost sladka solznih let!
 Ti molil boš za mater
 v daritvi pred oltarjem,
 kot zate sem doslej molila jaz,
 moj sin, moj Avguštin!”

Takole je pozneje Avguštin pisal o svoji materi:

“Umrla je moja mati. Sam sem ji zatislil oči. Neznanska boleost se mi je razlila v srce. Le z največjo silo sem zadrževal solze in ta boj je bil najtežji. Umrla je, pa njena smrt ni bila nesrečna, in ona ni popolnoma umrla. V največjo tolažbo mi je, da se mi je v zadnji boleznii lepo zahvalila za mojo postrežbo in me celo imenovala svojega dobrega sina. Toda ti moj Stvarnik veš, da ji nikoli ne bom mogel povrniti molitve, ki jo je zame premolila.

Naj torej v miru počiva pri možu, ki mu je potrpežljivo služila in ga s tem pridobila. Tebe pa, moj Gospod in moj Bog, prosim, daj vsem, ki bodo te vrstice brali, to pobožno misel, da se spomnijo pred oltarjem tvoje služabnice Monike. Tako bo njena zadnja prošnja za skupno molitev dobila večjo moč in bo prej uslišana kot samo po mojih slabih priprošnjah.”

Tako piše sin, ki je našel mater. Tako piše o materi, ki je našla sina. Oba skupaj sta pa našla Boga. Avguštin je umrl leta 429 po Kristusu kot škof v severni Afriki. Naj bo v zgled onim sinovom, ki so izgubili svoje matere in jih iščejo.

Naj bo v tolažbo vsem materam, katerih otroci blodijo po temnih potih.

Nesreča zraste čez noč.
 Nesreča pride nepovabljen.
 Nesreča te dočaka na vsaki stezi.
 Nesreča preži v vsakem kotu.
 Nesreča ne počiva.

TONČE S SLOMA

ZGODOVINSKA POVEST.

Spisal P. Bernard Ambrožič

(Nadaljevanje)

DEVETO POGLAVJE: PORUSENI NAČRTI.

SVETI Janez Krstnik je prinesel poletje, pa le po imenu. Nič ni pomagalo ugibati, zakaj sta nebo in zemlja pozabila na svoje navade, da ne rečem: dolžnosti. Nebo ni hotelo dati sonca. In če ga je dalo za majhno spremembo, ni imelo toplote. Zemlja sama ni mogla brez sonca ničesar. Njive so ostale nerodovitne. Kmetje so poiskali kak travnik, kjer se je dalo žalostnemu vremenu nakljub kaj nakositi, pa ni bilo vredno niti razstlati nakošene trave. Večinoma je segnila v redek, kakor je bila padla pod koso.

Ogromna praznosta je legla v srca ljudem. Načrt za načrtom se je grudil v prah. Tako vsepovsod, nič drugače na Slomu. Bilo je videti, da je prav posebno oče Marko hudo zadet. Nikoli ni mnogo razsikal besed, tiste dni je bil kakor nem. Le če sta se sestala z gospodom Prašnikarjem, si je pred njim olajšal srce, rajši v teh dneh ko nekda, ko so bili časi drugačni.

“Kaj pravite, gospod, kako bo in kaj? Vse pojde na psa! Po dvakrat in trikrat sem posejal nekaj njiv, koruzo in krompir po dvakrat nasadil, na majhnih kosih, da bi vsaj nekaj pridelal, pa se mi zdi, da je kot bi metal v močvirje. Vse sproti segnije, le kaj malega prikljuje iz tal. In tako se godi po celi soseski. Pa kaj bi pravil, saj veste.”

“Ne po celi soseski, Marko! Po celi deželi! Ves svet je videti strašno udarjen. Skrbi, ogromno skrbi! Slom je še dosti trden, bi rekel, in vam, Marko, ni treba posebne tolažbe. Imate zalogo od prej. Toda krog sebe poglejte! Kaj prinese zares siromašnim zima in potlej spomlad?”

Marko je videl vse to in držal v mislih. Le to je bilo, da je tudi sebe in Slom med prizadete prišteval.

“Zakaj hočete, gospod, na vsak način mene odšteti? Ali nisem dosti udarjen? Molče sem trpel in mirno sem čakal, da mi prebujena zemlja odvrne misli od Micine smrti . . . Zdaj naj se pa res tresem, če morem . . .”

Dalje ni mogel z besedo. Zagledal se je proti bregovom, da bi ga ne zmogla bridkost. Ni se rad razdovela nikomur, da mu bije pod raskavo skorjo močno čuteče srce.

KRIŽEM KRALJESTVA KRIŽA

P. B.

Kaj stori katoliška Cerkev za mir? Kaj skuša narediti papež, da bi bilo hitreje konec te strašne vojne? — Tako in podobno se sprašuje današnji svet, katoliški in nekatoliški. Odgovor je različen. Nekateri pravijo, da papež nič ne stori. Drugi ga celo dolžijo in obtožujejo, da vojno podaljšuje. Mi bomo dali pravi in resnični odgovor! Katoliška cerkev in papež nimata drugega sredstva za hitrejši konec vojneko lepo besedo in dober zgled. Nihče ne more reči, da papeži z lepo besedo in dobrim zgledom niso poskusili vsega, kar je bilo v njihovi moči, da bi se bila sedanja vojna preprečila, preden se je začela. In to je najbolj važno. Ko se enkrat kamen sproži, ga je kaj težko ustaviti. Vendar papeži, zlasti današnji papež Pij XII., niso nikoli nehali dvigati svojega svarilnega glasu zoper kruto divjanje vojne, ko se je enkrat sprožila.

Nedavno je izšla posebna knjiga, ki ima naslov: Načelne misli o miru. Debela knjiga je. V njej je vse popisano, koliko se je zadnjih pet papežev trudilo, da bi nastal med narodi trajen in prijateljski mir ter medsebojna vzajemnost. Ob vsaki priliki so te glave Crkve povdignile svoj glas, ki se je sicer daleč slišal, pa je — ne

Prašnikar je besedo speljal drugam. Ni vedel, kako bi naravnost tolažil.

"Poizvedoval sem okoli oblasti, če vlada kaj pripravljajo za odvrnitev preteče nezgode. Mislil sem bil, da bodo brisali davke in poskrbeli za prehrano udarjenih iz državne blagajne . . ."

"Morali bodo!"

"To pravite vi in jaz vam pritrdim. Morali bi! Namesto tega čujem, da pripravljajo pisma, ki pojdejo na vse podložne gosposke, vse doli do občinskih uradov, ki nam povedo: Državna blagajna je suha, dežele in občine si pomagajte same . . ."

"S koprivami in listi lapuha!"

"Bojim se, da pride tudi do tega. Vendar je res, da je po graščinah in pri premožnejših kmetih še dosti zaloge. In trgovcem iz Banata prihaja. Treba bo ustanoviti občinske odbore, da bodo v roke vzeli zadevo. Močna beseda vladnih gospodov bo odprla skrite zaloge javnim potrebam. In denar se bo zbiral. Vsaj nekaj je upati od tega lačnim ljudem."

"In davki? Nekaj ste rekli o njih."

"Čuje se, da ne mislijo brisati nič. Ampak kjer ni, tudi cesar ne vzame. Samo odložilo se bo in iztirjavalno potlej, kadar se izprevržejo časi."

"Kmetu ne prizanese ne gosposka ne vreme."

"Pritrdim, Slomšak! Ali le verjemite, vsak stan ima svoje skrbi. Treba bo, da vsak kolikor mogoče nase pozabi in za skupnost poprime. Kdor bo mogel, bo dal. Komur vsega primanjka, bo od drugih dobil. Tudi vi boste dali in jaz."

Marko je videl, da drugače ne pojde. Spomnil se je, kako je od ljudi slišal, da se menijo, napol zares in napol za tolažbo, da pojdejo beračit in ropat. Bolje bo dati ko iz lačnih narediti tatove.

Še bolj ko Marku Slomšaku so težili na srce zrušeni načrti pridni pestunji Neži na Slomu. Ne iz enakih skrbi. Imela je svoje. Ni bila samo Nežica in dolga vrsta nespočetih dni in neprespanih noči, ki je glodala vanjo, še kaj več je bilo. Bližal se je čas, ko je imel priti na počitnice Tonče. Kako se je deklica še o veliki noči veselila ob mislih na tiste čase! Kako si je slikala v živih barvah nedelje in praznike in deževne dneve in mnoge poletne večere na Slomu ob Tonču! 'Visoko šolo' je bil obetal oboževani dijak za tiste prečudne dni! Pripovedoval jim bo o svojem šolanju v Celju, o tisoč lepih rečeh velikega sveta, ki mora biti tako čudovit. Tonče se uči v šoli o njem in bere v bukvah in od profesorjev sliši. Vse jim bo pravil in Neža bo srkala vase in se z Miciko o vsem pomenila. Še Blaže bo poslušal in se bo zgibal, da bo znal o čem govoriti. In za spremembo se bodo šli igro, 'svinčkanje'

po njihovi krivdi — ostal glas vpijočega v puščavi. Papeži svetujejo, dokazujejo, prigovarjajo, obsojajo. Prisiliti ne morejo nikogar in tudi nočejo! To ni njihov poklic! Papeži imajo duhovno poslanstvo. Če tega svet ne sprejme, kaj morejo papeži za to? Saj je bil celo Janez Krstnik le glas vpijočega v puščavi! Saj sam božji Zveličar pri mnogih ni nič opravil. Pridigal je, prigovarjal je, svetoval je, dobrote je delil. Za lase ni nikogar vlekel, ker Bog hoče, da se ljudem pusti svobodna in neprisiljena volja. Ako je ta svobodna volja pokvarjena, se lahko upre tudi najboljšim nasvetom in najlepšim pridigam. Tako se godi Cerkvi in papežu. Vojna pa gre naprej . . .

Duhovno orožje ostane Cerkvi in papežu.

To duhovno orožje je poleg dobre besede in lepega zgleda še — molitev! Česar Cerkev in papež in človek sploh ne zmore nad pokvarjeno voljo ljudi, to zmore Bog! To tudi stori Bog, v kolikor vidi, da bo koristilo duhovnemu in časnemu blagru ljudi. Hoče pa v ta namen — molitve. Prosite in boste prejeli! Zato papež nikoli ne jenja priporočati goreče molitve za skrajšanje današnjega klana in za povratek ljubega miru. Nikakor pa ni dosti, da papež samo priporoča in sam — moli. Treba je, da ves krščanski svet moli ž njim. Ti si morda med tistimi, ki obtožujejo papeža, da nič ne stori za povratek ljubega miru — ali storiš svoj

se ji reče. Tonče je mojster v tej igri in tako lepo zna paziti, da med otročaji ne nastane prepir. In profesor Zupančič je obetal, da o počitnicah spet 'bruhne' na Slom. O, povabili ga bomo, naj le dostikrat bruhne!

Vse take načrte je gledala Neža zdaj v duhu, kako so razbitemu vrču podobni. Že samo drobcena Nežica s svojimi neugnanimi zahtevami je križala take načrte po dolgem in počez, ko ni hotelo nič biti iz nje. Kar je še manjkalo, je storilo zanikerno vreme in kar s sabo prinaša. Neža ni bila več 'cvetoča gredica', kot jo je imenoval velikonočni profesor Zupančič. Žar sveže mladosti ji je ginil iz oči in rože so umirale na licih. Jemalo jo je in od dneva do dneva je bila bolj šibka. Še Micika ji je morala na pomoč, da sta z združenimi močmi obdržali Nežico pri življenju, pa Tinčka in Lučko v nekolikšnem redu. Tudi Micika je bridko čutila breme svoje rane mladosti.

Le Uršika se je pogumno razraščala in je že skoraj dosegla Polono. Pomagala je v kuhinji teti in nad Joškom se je znašala naprej in naprej. Je pa bil tudi res vedno bolj tečen in brez vojske med njima ni minil dan. Ker vojska dekletom ni koristna naprava, je Uršika rastla v nedekliško grobstvo.

Tako je izginjala s Sloma nekdanja domačnost in ljubka prijaznost, ki je vladala ondi pod materjo Mico. Oče Marko je pozabljal na svoje dolžnosti do družine, ko je trpel pod bremenom tolikih drugih skrbi.

Na tak prenaresen Slom je prišel Tonče, ko je nastopil velike počitnice. Namesto veselega sprejema, polnega pričakovanja, so ga pozdravili sami zaskrbljeni in skoraj boleči pogledi. In je mladi dijak, prvič prav živo začutil, kaj je izgubil Slom z materjo Mico. Ni se mogel znajti doma in bolela ga je čudna sprememba, ki jo je doživel Slom od božičnih počitnic. Po prvih razgledih po domačem okolju je začel ostajati v svoji sobi zaprt in se je v knjige zapal. Oče Marko ga ni gonil na delo, ko sta dostikrat on sam in Blaže komaj kaj opravkov imela. In kmetje iz vasi so popraševali, če bi bilo treba kje kaj prijeti. In je bilo na Slomu, kakor da Tonče ni prišel . . .

Gospod Prašnikar je videl in vedel. Oglasil se je na Slomu in na kratko povedal:

"Tonča bi kar s sabo v farovž vzela. Bom spet šolo oznanil, ko imajo otroci toliko časa. Naj fant poučuje, ko jaz malo utegnem poleti."

Marko je pokimal in Tonče je šel. Neža je zdihnila in si na skrivnem obrisala solza. Kaj bi dala, da bi mogla v Tončovo šolo! Še misliti ni . . .

Pa je bil zdaj vendar Slom še bolj pust in dan je bil dnevu enak. Šele sveti Aleš je prinesel nenadno spremembo. Kakor bi pal iz neba, se je pojavil profesor Zupančič.

delež — po papeževem zgledu — z lepo besedo, dobrim zgledom in — molitvijo? In poleg vsega tega z zatajevanjem samega sebe, kar tudi naročata tvoja vera, tvoja Cerkev in tvoj papež? Dokler ti vest pravi, da si še daleč od vsega tega, nikar ne obsojaj papeža, obsojaj samega sebe!

Za debelo knjigo je dobrih misli in nasvetov, ki so prišli iz Rima, to se pravi iz ust papežev. Dobrih nasvetov za povratek ljubega miru. Svet jih lahko bere in jih tudi res bere. Nič napačnega ne najde nad njimi. Celo to pravi: Ja, ko bi se dalo vse to narediti! Pri tem pa tudi ostane. Pač dostavlja še to, da so vsi nasveti papežev — nepraktični, neporabni, torej — zanič! Tako je kot je bilo v Pilatovih časih. Nič krivičnega ne najdem nad tem človekom, je rekel Pilat o Kristusu, vendar ga je — obsojil! Zakaj? Ker je bilo nepraktično zanj, Kristusa osvoboditi! Kaj se pravi — praktično? Po domače bi dejali: Tako je bolje kazalo — ker so pač take razmere, ki jih nismo v stanu predrugačiti. Radi razmer je tedaj Pilat ravnal praktično in kot je bolje kazalo.

Danes se mnogim zdi praktično in koristno, tudi katoličani so med njimi, da se jim oči obračajo v prvi vrsti v — Moskvo! Tam je moč, tam je volja, tam je — pamet! Tako sodijo in pravijo, pa seveda tudi pišejo. Da, tudi katoličani! Nekaj listov imamo, ki hočejo biti katoli-

“Tonče, hoj, Tonče! Kje pa tičiš? In vi vsi drugi na Slomu, kako se imate?”

Tako je kričal na pragu in vso vežo zasenčil, vsa srca obsončil. Le Markovega, tega pa ni . . .

Brez Tončeta tudi Zupančiču ni bilo domače na Slomu. Takoj jo je mahnil proti fari za njim.

Tedaj je dijak ravno pravil otrokom — bilo jih je tucat — kako je bil slišal v Celju pesem o ‘flosarjih’. Hvalil jo je, samo ene vrstice ni hvalil. Tista, ki je trdila in pela:

Flosar ma tak kredit,
da mora pijan bit . . .

“Ljubi moji, jaz ne vem, zakaj bi moral imeti flosar tak kredit. Ni lepo, če je človek pijan. In če ni lepo, tudi ni čedno, če se kdo v pesmi s tako nelepo rečjo baha in hvali. Kaj bi vi napravili, če bi vam rekli ljudje, da ž njimi zapojte to pesem?”

Otroci so dejali, da bi vse drugo zapeli, tisto kitico bi izpustili.

“Jaz bi kar od kraja začela,” je rekla Kumerdejeva Katra.

“To bi bilo kar prav,” je Tonče pritrdil. “Ampak jaz bi tudi tisto kitico pel, pa še prav posebno glasno.”

Otroci so se čudili in niso vedeli, kaj bi mislili zdaj o svojem mladem učitelju. Vse je molčalo in gledalo Tonča. Nasmehnil se je dejal:

“Še enkrat pravim, da bi tisto kitico posebno glasno zapel, ampak poprej bi jo malo popravil.”

To je bilo otrokom všeč. Kako bi Tonče kitico popravil, pa niso vedeli.

“Takole, le poslušajte:

Flosar ma tak kredit,
da mora vesel bit . . .”

“Saj res!” je vzkliknila Katra. In vsi so razumeli in pokimali, da je bil tudi Tonče vesel poleg svojega ‘flosarja’ v novi obleki tudi otrok in samega sebe.

Takrat je potrkaval profesor Zupančič. Otroci ga niso poznali — razen Slomšakovega Joška — in so plaho vanj zastrmeli.

“Bravo, imenitno, moj mladi kolega! Poslušal sem pri vratih, nič ne zameri. Ta tvoja poprava flosarske pesmi je vredna zlata. Ko boš duhovnik, boš lahko tisoč takih narodnih pesmi popravil. Narod te bo z odprtimi rokami sprejel. No, pa zdaj nimava časa o tem govoriti. Pravijo, da so gospod nekje pri bolniku. Bom pa med tem jaz poskusil, če znam biti za šolmoštra na Ponikvi. Hej, deca moja, ali bi hoteli poslušati pravljico iz ust Tončetovega profesorja iz Celja? Zdaj veste, kdo sem, in kdor ni moj prijatelj, naj pove, da mu nategnem ušesa!”

ški, pa imajo zelo malo ali nič povedati o papeževem delu za skrajšanje vojne in skorajšnji mir, zelo veliko pa imajo povedati o — Stalinovem bodočem miru! In se jim zdi, da le iz Moskve, to se pravi, iz Stalinovih ust in iz Stalinovih rok kaj pametnega pride. Ta mož je baje realist, praktičen in pameten človek! Kar je pa glavno — moč ima! In dandanes je le moč, je le sila. kar nekaj pomeni! Dober svet, prepričevanje, prigovarjanje — to in tako nič ne pomeni! Ta moč mora seveda biti v orožju in ogromnih armadah — kaj boš samo s kako duhovno močjo in silo! Zato je papež nič, zato je Vatikan nič — Stalin in Moskva, to pa ja!

Stalinov mir ni papežev mir in ni — Kristusov mir!

Ta mir ne misli biti mir močnih duš in velikih src, ampak hoče biti mir “močne roke”. Močna roka ne pozna svobode, pozna pritisk! Seveda pravijo, da je svoboda nevarna. Pozabljajo pa, da je še bolj nevarna močna roka! Ko začne grabiti, se težko ustavi in ne ve, kje bi nehala. Takih močnih rok je bilo v zgodovini že dosti. Ko so ljudstva videla, da se taka močna roka ne zna omejiti v svoji moči in grabežljivosti, se je nujno rodil odpor, so se rodile revolucije, vojne, divjaštva. In konec je bilo — ljubega miru! Zato v papeževih besedah ne boste našli priporočanja miru močne roke, ampak mir močnih duš in velikih src!

V hipu so si bili najboljši znanci. In kar se tiče pravljice, kdo bi je ne hotel slišati, vprašam! Profesor zamahne z roko in pravljica se mu vziplje iz ust:

Bilo je v tistih davnih predavnih dneh, ko je hunski kralj Atila pripeljal svoje pasjeglavce nad Celje. Porušil je mesto in most čez Savinjo podrl. Celjani so se bili poskrili v hribe in le malo jih je bilo ob življenju. Ko je Atila s pasjeglavci odšel, so spet pozidali mesto in dejali, da bo treba tudi nov most narediti. Do tistikrat so imeli za silo le brod. Začeli so postavljati kole v Savinjo, pa je prihrulo deževje, Savinja je narasla in vse kole odnesla.

Začeli so drugič. Pa jim je spet Savinja vse kole odnesla.

Začeli so tretjič. Spet je prihrulo deževje in koli so šli po Savinji.

Še četrtič so poskusili, pa se je še četrtič vse ponovilo. Tedaj so Celjani dejali: Dovolj je teh praznih poskusov! Modri župan je zbral vse občinske može ob Savinji in so se posvetovali, kaj bi bilo storiti. Pa so sklenili, da bodo kar pri brodu ostali.

Takrat se je nekdo za njihovim hrbtom na ves glas zasmejal.

Hahaha! Hohoho! Hehehe!

Kakor bi jih veter zasukal, so se vsi obrnili in iskali z očmi. Videli so neznanega tujca, čudno prečudno prikazen, ki je bil komaj človeku podoben. Sprva so mislili, da je zaostal pasjeglavec, pa so le videli, da ni. Režal se je vanje kot bi bil pošteno natrkan.

Čemu se nam krohotaš, ti čudni možakar?

Kako bi se ne, ko ne znate mostu narediti brez kolov! Pa ga ti naredi, če toliko znaš!

Rad! Pa še kako hitro! Ali mi plačate, kar bom zahteval?

Plačamo! S suhim zlatom, če hočeš!

Nočem zlata. Izgovorim si pa prvo živo bitje, ki bo prekoračilo most . . .

Tihota! Grobna tihota! Spogledali so se s čudnimi pogledi celjski veljaki. Če nazadnje ta tujec ni sam rogač iz pekla, ko za plačilo živo bitje zahteva . . .

Ali most so tako živo želeli, da so porinili med strahove vsak tak rogački pomislek in so tujcu po njegovi zahtevi obljubili plačilo. Župan si je mislil: Bo že še kako. Saj mostu nam ne bo zgradil čez noč in morda sploh ne. Kdo ve, če ni tujec samo širokoustil in se brez resne misli čeljustil. Če ga pa bo, bomo imeli med gradnjo čas za premislek.

Ali kako debelo so gledali takoj drugo jutro, ko se je čudaški tujec na vse zgodaj drl po mestu: Hopsasa, most stoji! Hopsasa, most stoji! Prid'ite ga gledat, meščani zaspani, prid'ite ga gledat, očetje župani! In to

Vse odobravati in vsemu kima, kar ukrene Stalina močna roka, ni dobro! Dolga vrsta odličnih vzgojiteljev, politikov in drugače zelo znanih mož, ki so bili vedno prijatelji in podporniki Rusije kot naše zavezniške dežele, je izdalo dne 15. marca izjavo, da ne odobravajo vsega, kar dandanes prihaja iz Moskve, oziroma od Stalina. Mož gre predaleč, trdijo. Na ta način Rusija ne bo prinesla miru na svet, zatrjujejo. In katoliška tedenska revija "America" pristavlja vsemu temu: Tako je prav! Prijatelji Rusije naj se oglašajo, zlasti taki, ki so imeli pred vsem svetom vdno lepo besedo za Rusijo! Take ljudi bo moral končno poslušati tudi Stalin! Če se bo pa svet kar lepo z vsem strinjal, kar se zazdi dobro in prav Stalinu, bo rastel od dne do dne njegov apetit!

Rusija v mnogem popušča in odnehava, pravijo mnogi. V Rusijo se vrača demokracija, se vrača svoboda vere in še marsikaj takega, česar sprva ni bilo nikjer v boljševiški Rusiji. Danes je že toliko odnehala, da ji skoraj ne smemo več po pravici reči, da je "boljševiška Rusija". Tako in podobno pravijo. Veseli nas, če je tako, in sam Bog daj, da bi bilo res! To je mazilo tudi za naše srce, že zato, ker smo navdušeni — Slovani! Zelo pa dvomimo, da se v Rusijo vračajo bolj zmerne in bolj človeške uredbe zato, ker mnogi, tudi katoličani so med njimi, ne najdejo v Stalinovi "močni roki" nič napačnega.

vam povem, vi meščani zaspani, da se plačilo ne bo pozabilo!

Vse, kar je bilo živega v Celju, si je melo zaspane oči in drlo k Savinji. In nihče ni vedel, če bi se čutil mostu brez kolov, ki je zrasel čez noč, ali bi trepetal od strahu. Saj je vsak vedel sedaj: Sam rogač ga je zgradil... še od daleč ni nikomur na misel prišlo, da bi stopil na most. Tujec je kričal in kričal: Oče župan, vi odločite, kdo naj prvi most prekorači, ko nihče sam noče. Zahtevam, zahtevam, zahtevam plačilo! Hitro, le hitro, če ne, bom most spet podrl do tal.

Ko so to slišali, so vsi zbežali, kot bi kamen vrgel med vrabce. Najbolj je tekel župan, čeprav je bil častitljiv in star. Tujec je tulil za njimi: Tri dni, tri dni, tri dni, da veste! In tri noči, tri noči, tri noči, prav nič več! Počakam in spet pridem poprašat. Nekdo mora na most ali pa se most zgrudi v Savinjo!

Občinski možje z županom na čelu so se šli posvetovati in so se posvetovali tri dni in tri noči, da niso ne jedli ne pili ne spali. Pa niso našli pametne misli. Za suho zlato ni bilo dobiti človeka, ki bi se prvi pustil na most. Prosim vas, kdo bi pa tudi hotel rogaču zapisati dušo?

Obupali so in so rekli: Tujcu povemo, da naj v božjem imenu most poruši v Savinjo. Tako so dejali in pisar je zapisal. Oddahnili so se in vsem so zlezle skupaj oči, da bi jih še rogač ne mogel zbuditi. Pa glejte, čudo prečudno, zbudil jih je, kakor bi počil pastir iz Savinjske doline, s tistih bregov, kjer danes Mozirje in Rečica stojita. Pripeljal je bil v Celje sira na prodaj in velikega ovčarskega psa je s sabo imel. Hitro je zvedel v mestu za hude zadrege Celjanov. V bistri kmečki butici se je porodil izvrsten načrt.

Potem je stopil na sejo k občinskim možem in je rekel, naj se vse mesto brž zbere k Savinji. Mestnim očetom je prešel spanec kot bi pihnil in mahnil. Brž so poslali po mestu klicarja, ki je trobil in kričal in kričal in trobil. Vse je drlo k Savinji. Staro in mlado in oče župan vsem na čelu. Tudi rogač je bil tam in se je grozno ščeperil. In seveda tudi pes in pastir. In ta je držal pod pazduho veliko kolo lepo rumenega sira.

Strmijo, strmijo, strmijo! Kaj le bo, kaj le bo, kdo bi povedal? Takrat je vzel savinjski pastir kolo rumenega sira v svoje roke, pomignil je psu in mu pokazal na most. Potem je pljunil na sir, pa samo da je ovčarja prevaral, in je zakotalil z ogromnim zamahom lepo gladko kolo sira na most, da se je potočilo kot po žnori na drugo stran reke. Pes pa v dolgih skokih za njim, pa kako!

Vse je strmelo, strmelo, še rogač je debelo pogledal. Takoj je uvidel, da ga je nadmodril pastir. Razjezil se je, piskajoče zatulil, da je šlo skozi ušesa, potem se je skokoma pognal v Savinjo. Mimogrede je hotel za sabo

Po našem mnenju tudi Stalin ni toliko močan, da bi se nič ne oziral na to, kar mislijo in pravijo ljudje v Rusiji in po širokem svetu. Čeprav ima veliko dželo, ves svet pa le še davno ni njegov. Tudi on je odvisen od raznih sil na tej zemeljski obli — če že odvisnosti od Boga ne priznava.

Zato nikar misliti, da je edino praktično in pametno, pokimati k vsemu, kar se iztuhta v Stalinovi glavi. Nikar misliti, da je luč samo v Moskvi, povsod drugod pa ogromna tema! Nikar misliti, da je nevarno, ako ni ves naš tisk zgolj s proslavami Rusije in Stalina napolnjen! Nikar soditi, da je reakcionar in starokopitnež in nazadnjak vsakdo, kdor še tudi dandanes misli, da bi morali posamezni ljudje in celi narodi bolj poslušati, kakšni glasovi prihajajo iz Vatikana, nego to, kakšni prihajajo iz Kremлина. Prav gotovo pa to velja v celem obsegu o nas katoličanih, ako hočemo vsak svoj drobec doprinesiti ne samo k skorajšnjemu miru, ampak tudi k trajnemu miru in boljši ureditvi bodočega sveta!

Dr. Smodlaka, Titov "zunani minister", tudi že drugače govori. — Kako ZDAJ govori, smo brali v **New York Times** dne 11. aprila 1944. Zdaj naenkrat pravi, da komunisti ne morejo vsiliti svoje volje in svojega nauka jugoslovanskemu ljudstvu. Ljudstvo bo samo odločalo, pravi Smodlaka, ki baje govori v imenu samega Tita.

potegniti most, pa mu je zmanjkalo časa. Samo malo okružil ga je. Tako je izginil za zmerom iz Celja rogač, most je pa mnogo stoletij ostal. —

Profesor je nehal in gledal otroke kot ponosen zmagalec. Smejal se jim je, ko so vsi naenkrat tako krepko potegnili sapo. Vse do zadnje besede skoraj dihnili niso, tako zanimivo in napeto je znal pripovedovati profesor. Prav takrat se je prikazal ob oknu provizor, ki se je vrnil od bolnika. Profesor je še hitro ponudil goldinar tistemu šolarju, ki bo pravljiivo najlepše napisati znal. Vsi so mu dali obljubo, Tonče bo pa spise v Celje poslal. Potem je prepustil šolo spet Tonču, sam je hitel pozdravljat hišnega in farnega gospodarja.

Popoldne se celjski gost ni nič dobro počutil. Da se je moral prehladiti, je pravil, pričinja ga glava boleti in tresje ga mraz. Čimprej nazaj v Celje! Nikakor ni hotel pristati na to, da bi v farovžu legel. Slomšakov Blaže ga je naložil in potegnil v Celje. Pozneje je prišel glas na Ponikvo, da je mož komaj pljučni odnesel pete. Na Slomu se ni več prikazal in ne na Ponikvi.

Jožek je pa tiste dni visoko dvignil svojo veljavo na Slomu. Ko se je vrnil iz šole, so vsi po vrsti silili vanj, če je Zupančiča videl. Še teta Polona je napenjala ušesa. Vse razen očeta je zbral okoli sebe in jim povedal pravljiico o rogaču in mostu. Posnemal je profesorjevo pripovedovanje in je izvrstno zadel. Poslušali so ga verno kot oni zjutraj v šoli. Tudi o goldinarju jim je povedal.

“Napiši! Goldinar je dober,” je Uršika rekla.

“Ti napiši, če hočeš! Kaj je meni goldinar!”

“Ker si len in zanikern. Pridobitnosti ne poznaš in gospodar boš zanič. Jaz naj pišem, ko še v šoli nisem bila!”

Malo je manjkalo, da si nista spet v lase skočila.

“Lepa pa pravljiica je,” je zamišljeno pohvalila Mica.

“Zanič je, da veš,” je ugovarjal Jožek. “Pravega konca ji manjka.”

Zvedavo so vsi pogledali vanj.

“Kako da ji manjka konca?” je Neža vprašala.

“Nič ne pove, kaj se je psu dogodilo. Povest ga je pustila onokraj mosta, kar meni ni všeč. Če bi rogač mo- jo pamet imel, bi bil tistega psa vzal, ki je šel prvi čez most, in bi ga bil bolj vesel kot kake zanikerne duše, ki bi jo mu bili neumni Celjani radi pognali v žrelo peklensko. Zato ne napišem pravljiice, Urša, da veš!”

To se otrokom ni zdelo neumno. Tudi teta Polona je skoraj malo prikimala. Mislili so na tihem, da končno Jožek ni tak praznoglavec. Cele tri dni mu je Uršika pustila ušesa pri miru . . . (Dalje prihodnjič.)

Zanimivo! Še pred kratkim se je moralo vse klanjati “Osvobodilni Fronti”, ki je bila po vsem svetu razglašena za edino predstavnico jugoslovanskih narodov. Celo tu v Ameriki si bil IZDAJALEC, če nisi vlekel vozička s partizani. Zdaj pa pravi Smodlaka, da bo ljudstvo ŠELE PO VOJNI odločalo! Saj to smo tudi mi vedno zahtevali. Veseli nas, da je tudi Titova vlada prišla na to. Odpor v narodu doma je bil le premočan, da komunisti niso mogli vsega v roke vzeti in so morali odnehati. Torej ni bilo potrebno zgolj kimanje, kot ga je bilo vse preveč od katoliške strani tudi v “našem” SANSu!

In celo to pravi Smodlaka, ki baje govori v imenu Tita, da je v Jugoslaviji dosti dobrih patriotov ali domoljubov, ki še ne drže z Osvobodilno Fronto. Poglejte no! Ne drže z Osvobodilno Fronto, pa so vendar še vedno DOBRI NARODNJAKI! To izjavlja sam Smodlaka! Naši vsevedni SANSovci so pa razglasili škofa Rožmana za “izdajalca” že samo zato, ker je v svojem pastirskem listu obsodil komunizem in ž njim Osvobodilno Fronto! Smodlaka, Titov minister, pa izjavlja, da je človek v Jugoslaviji vseeno lahko dober narodnjak, čeprav ni potegnil s komunisti! Saj to je, kar smo tudi mi trdili, pa so nam od strani SANSa dajali za to trditev po glavi! Ali bodo zdaj tudi Smodlaki dajali po glavi?! Zato, ker je z nami potegnil za rešitev škofove časti?!

VPRAŠANJA IN ODGOVORI O "TONČETU S SLOMA"

P. Bernard Ambrožič

Mrs. Kotar vpraša: Ali bo povest še dolga ali se bo kmalu nehala? He he!

Odgovor: Ko bi jaz vedel, zakaj to vprašate! Če želite, da bi bila še dolga, o, znal bi vas potolažiti! Če bi vedel, da ste se je že naveličala, bi se mi nos globoko pobešil in — nič ne vem, kakšen bi bil moj odgovor. Tako pa rečem samo to: Če se prej ne bo nehala, se bo takrat, ko je bo konec! Zadovoljna? Ha, ha!

Mr. Tomič vpraša: Ali je bila res velika lakota na Slovenskem leta 1817?

Odgovor: Res je bila, pa še kakšna! Ali niste nikoli brali o njej v Grudnovi zgodovini, ki jo je izdajala družba sv. Mohorja? In tudi to je res, da je tisto žalostno leto močno vplivalo na mladega študenta Slomška, da je trpel pomanjkanje, ker od doma ni dobival skoraj nič pomoči.

Mrs. Banič vpraša: Ali sta obe Nežici v Vaši povesti zaresni, ali ste jih Vi "ustvarili" iz svoje domišljije, o kateri ste nam pisali v zadnji številki?

Odgovor: Ta mala Nežica, Tončeva sestra, je bila zaresna in ustvaril jo je sam gospod Bog. Ta veliko Nežico, ki je zdaj Neža, je pa res "ustvarila" moja domišljija. Zakaj je bilo treba to deklico takole nalepiti "ustvariti", se bo razvidelo iz nadaljnjih poglavij povesti. Pa ne zamerite, da si drznem "ustvariti" tako pridno deklico! Ali ste mi že odpustila?

Mr. Piškurič vpraša: Kaj pa tisti poredni Jožek, kje ste ga iztaknili?

Odgovor: Tega junaka sem našel med Tončetovimi brati in ni izmišljen. Res je bil toliko star, kot poročna naša povest. V Slomškovem življenjepisu se bere o njem samo to, da ga je bil Anton Martin Slomšek precej žalosten, ko sta bila oba že odrasla. Nič drugega se ne bere o njem. In ker jaz mislim, da je moral biti že v zgodnji mladosti precej poreden, ko ni nič prida zraslo iz njega, sem si mislil, da mora biti v povesti tak, kakoršen je. Ali nimam prav?

Mrs. Jerinčič vpraša: Ali ste se pesem o "flosarjih" sami izmislili?

Odgovor: Nak, to pa ne! Bere se v Grudnovi zgodovini — vsaj približno taka kot sem jo jaz napisal. Če sem jo pa malo preuredil, da bolj "paše", to pa ni greh. Ali pa morda Vi mislite, da je?

Mr. Miklič vpraša: Ali je res profesor Zupančič šel Tončeta iskat v cerkev sv. Damiela?

Odgovor: Res, res — le berite poglavje v zadnji številki še enkrat. Videli boste, da ga je res šel iskat — v povesti . . . V resnici se pa bere v Slomškovem življenjepisu, da so ga razni ljudje res našli večkrat tako klečečega v tisti cerkvi. Torej — prav preveč "zlagal" se tudi v tej reči nisem.

Mrs. Perčič piše: Jaz sem doma ob Savi pod Zidanim mostom, in sem svojo mladost tam preživela. Pa nisem nikoli videla, da bi po Savi plavili sode z žitom nabasane. Zdi se mi, da ste v povesti napisali nekoliko preveč — iz svoje domišljije . . .

Odgovor: Protestiram, da ste me tako obsodila! Ko ste Vi preživljala svojo mladost ob Savi, je že tekla ob njenem bregu železnica in prevažala žito, pa ne več v sodih. Ko je pa bil Slomšek mlad dijak, se ljudem ob Savi še ni nič sanjalo o železnem konju. No, vidite, svet imam jaz prav. Kar tako na lepem se ne dam posekati.

Vsem skupaj: Veseli me, da ste mi pisali in mi postavili razna vprašanja. Odgovoril sem samo na nekatera. Tistim, ki povest hvalite, zapišem: Hvala lepa! In tistim, ki jo grajate, pa niste nič pisali, tudi zapišem: Hvala lepa. Vem, da bi se dala o našem velikem Slomšku napisati še vse boljše in lepša povest, pa — jaz tega ne znam. Mislim pa, da je vse lepo, kar se piše o Slomšku. Kar pokimajte, pa bomo še nadalje prijatelji.

Vsi, ki so pisali ta mesec, omenjajo samo poglavje iz aprilske številke. Menda zato, ker so tisto poglavje posebno pazljivo brali. In to morda zato, ker sem o povesti v zadnji številki posebej nekaj omenil, kaj nekateri pravijo o nji. Hm, tudi to je kar — prav!

DR. IVAN TAVČAR – ŠMARNIČAR!

P. B. A.

“Šmarničarje” smo imenovali tiste duhovnike, ki so pisali šmarnice. Saj je znano, da so morale na Slovenskem vsako leto priti na svetlo nove šmarnice, kako leto celo dvoje, troje šmarnic. Najbolj znan “šmarničar” je bil pred nekaj leti ljubljanski bogoslovni profesor Dr. Jerše. Bilo je pa še polno drugih. Kako je kaj letos s šmarnicami v starem kraju — kdo bi mogel povedati —?

Da je pa tudi rajni dr. Ivan Tavčar, vsemu slovenstvu znani “liberalec”, kdaj šmarnice pisal, to utegne biti za večino naših naročnikov nova stvar. Pa je vendar res. Sam je pripovedoval to reč dr. Izidorju Cankarju in ta je vse zapisal. Takole je pripovedoval Tavčar:

“Tiste čase sem zahajal k svojemu stricu Antonu Tavčarju, ki je bil župnik v kraju, ki je eden najlepših na Slovenskem: na Raki. Tja sem zahajal kot ‘farovski študent’ celo gimnazijo in vsa leta, ko sem se učil na univerzi (visoki šoli na Dunaju). Posebno zanimiv je bil čas, ko je bil kaplan pri mojem stricu pokojni župnik Žgur. Pri mizi smo se neprestano pričkali. Jaz sem bil Mladoslovenec, onadva sta bila Staroslovenca. Živelimo v največjem političnem in tudi literarnem (slovstvenem) prepiru. Ona dva sta trgala na kosce moje spise, jaz pa sem v preroškem duhu označeval, kako bo ‘liberalna’ ideja (misel) pretresla vso Slovenijo ter prišla do končne zmage. Vzlic temu pa drug brez drugega kar živeti nismo mogli in lahko rečem, da mi je ohranil stric ljubezen, Žgur pa prijateljstvo do zadnjega dneva življenja. Takrat je pisal Žgur ‘šmarnice’. Smelo trdim, da sem polovico teh ‘šmarnic’ spisal jaz, dasi sem ravno tisti čas pisal svojo povest ‘Otok in Struga’. To je bila edina moja povest, ki sem jo spisal na krasni Raki. En čas sem pisal povest, en čas pa ‘šmarnice’. To bo morda malokdo verjeti hotel in iz tega bo marsikdo sklepal, da ‘stari Tavčar

nikdar značaja ni imel.’ Bil sem romantik (ljubitelj pesniških reči) in še danes se ne morem ločiti od tiste visoke poezije (pesništva), ki je — vsaj zame — vsekdar v zvezi z božjo službo po katoliških cerkvah.”

Tako torej Tavčar sam priča, da je pisal šmarnice, ali jih vsaj pomagal pisati kaplanu Žgurju. Tisoči in tisoči vernih Slovencev so v teku let poslušali z raznih prižnic Žgurjeve šmarnice in se zraven vneli za ljubezen do majniške Kraljice. Pač ni nikomur prišlo na misel, da poslušaj — Tavčarjeve besede . . .

Rajni Tavčar je bil pozneje prvak slovenskih “liberalcev”, ali vedno je znal lepo pisati o verskih stvareh in o službi božji v cerkvah — ako je le hotel. Kdor pazno bere njegove spise, bo nehote opazil, da je možu vedno prihajalo bolj iz srca, kadar je pisal lepe reči o verskih rečeh, nego takrat, kadar je pisal zaničljivo. Posebno o Mariji je vedno prav lepo pisal.

V svoji predzadnji in najlepši povesti, “Cvetje v jeseni”, ki jo je spisal že v visoki starosti, zelo lepo pripoveduje, kako je v otroških letih z vsem občudovanjem gledal na podobo Matere božje v glavnem oltarju na Gori, ali na Malenskem vrhu nad Poljanami. In zraven vzdihne tako značilno:

“Ko bi človek mogel vedno ostati — otrok!”

Kdo ve, če ni bila Marija tista, ki mu je kljub vsem čudnim njegovim življenjskim potom izprosila milost, da je vzel slovo od tega sveta — lepo z Bogom spravljen . . .

Daj Bog, da bi tudi marsikakega današnjega socialista vsaj pred smrtjo tako premagala — majniška Kraljica!

MATI

Otroka poljubuješ v mislih, mati!
V samoti ura ti za uro gine.
Pozabljaš na prestane bolečine.
vsa tvoja sreča je — otrok tvoj zlati.

Noči ne upaš mirno si prespati,
nobena ura brez skrbi ne mine.
A v srce radost vsa ti sine,
ko njega vidiš spet pred sabo stati.

BELOKRANJSKI "ZLATI OČENAŠ"

(Povedala Nikotova Neža.)

Jezus žalostno po nebesih špencira. Angeljci ga vprašajo:

"Jezus, kaj ti je, ko si tak žalosten?"

"Kaj ne bi bil žalosten! Vse se veseli, samo moje matere tukaj ni. Pojdite na črno zemljico in na zeleno travico po Marijo Devico!"

Angeljci rečejo:

"Oh, ne gremo! Tam so hudobni duhovi, bi nam zlato perje izpulili!"

Jezus jim reče:

"Če ne greste, boste v nebesih zlate stolce izgubili!"

Angeljci so precej ubogali. Prav lepo so zapeli, prav daleč so zleteli. Na črno zemljico, na zeleno travico po Marijo Devico. In so našli Marijo v molitvo k Bogu zamaknjeno. Angeljci rečejo:

"Oj, Marija! Jezus te hoče v nebesa imeti!"

Marija reče:

"Meni še veliko manjka! Devet korov angeljcev, deset tavžent čistih devic, enajst apostolov in dvanaest duhovnov."

Angeljci zapojejo, Jezusa zazovejo. Jezus jih sliši, pa precej se zmisli in vse na zemljo pošlje. Marija gre z velikim veseljem v nebeško kraljestvo. Gre mimo pekla. Peklenska hudoba na vratih stoji, prestraši se in zbeži. Marija gre sred pekla in pravi:

"Vse duše se primite mojega zlatega plašča. Danes je moj šmarjin dan, grem v nebesa."

Vse duše so se prijele njenega zlatega plašča, samo tri se niso. Marija se nazaj ozre in vidi vse duše, da se njenega zlatega plašča drže, samo tri žalostno od daleč stoje. Marija pravi:

"Vse duše so se prijele mojega zlatega plašča, samo ve se niste."

Prva duša pravi:

"Kdor se je z botrom pregrešil, ne more zveličan biti in v nebeško kraljestvo priti."

Druga pravi:

"Kdor svojega otroka umori, ne more zveličan biti in v nebeško kraljestvo priti."

Tretja pravi:

"Kdor obupa nad milostjo božjo, ne more zveličan biti in v nebeško kraljestvo priti."

Marija pride z velikim veseljem v nebeško kraljestvo. Marije Jezusu reče:

"Glej, Sin, kaj mi boš dal, ker sem pekel izpraznila in nebesa napolnila?"

Jezus pravi:

"Glej, Mati! Na sredi nebeškega kraljestva imaš zlat stol, na njem boš vekomaj sedela in boš za grešnike prosila."

Amen!

Tak je ta belokranjski "zlato očenaš". Je zelo star in se ne ve, kdo ga je zložil in kdaj. Danes ga morebiti le malokdo še na pamet ve. Ni ravno velike škode, ker čisto pravoveren ta "očenaš" ni. "Iz pekla ni rešitve." Tudi Marija ne hodi po duše v pekel. Če se pa misli namesto pravega pekla tisti pekel, ki si ga nespokorjeni grešnik sam ustvari na zemlji, potem je ta očenaš res zlat. Potem je vreden, da se ne pozabi in da na Marijin poklic, ki je "pribežališče grešnikovo", tudi današnje Belokranjce in vse Slovence spominja.

Zato smo ga prepisali in v majniško število dejali. Spada med takozvano "narodno blago". Je neke vrste narodna pesem. Narodnega blaga se je že mnogo pozabilo in poizgubilo. Ne sme se pa pozabiti, da je otroško zaupanje v nebeško Mater tudi — slovensko narodno blago!

MATER I

Anton Medved

O mati, slika tvoja — to je vse,
kar imam še od tebe — to je vse.

Da, sliko tvojo in tvoj — grob.

Oh, to je vse in drugega nič ne,

očem vse drugo vzel je tvoj pokop.

In jaz še trosim v ta brezčutni svet,
prav kot bi mislil, da me ume svet,

v ubranih milih vrstah tvoj spomin!

Kaj morem sam za to, ljubezni vnet?

O Bog, le eno mater ima sin!

ŠTAJERSKI "ZLATI OČENAŠ"

(Povedala ga je ravno pred 60 leti "Slepa Franca", beračica od Svetinj.)

Iz nebes sta poslana angela dva,
angela dva, Kerubina dva.
Marija ju je pitala:
Kaj sta doletela, angela dva?
Midva sva doletela dol na zemljo
po Mater sveto,
da bi jo nesla gor v sveto nebo.
Angela dva, Kerubina dva
sta delala zlato tružico,
jo z zlatimi klinčki zabijala,
s svilnatimi robčki povijala.
Angela dva, Kerubina dva,
sta jo nesla po ozkih stezicah,
sta jo nesla po ozkih mejicah,
sta jo nesla po hladni senčici.
Tam so cvetele same rumene rožice.
Marija je rožico vtrgala,
Marija jo je dišala,
Mariji je rožica slišala.

Angela dva, Kerubina dva,
sta nesla Marijo pred peklenska vrata,
tam sta jo dol dejala.
Marija je prvokrat potrkala,
hudoba je zamrmrala.
Marija je drugokrat potrkala,
hudoba je huje zamrmrala.
Marija je tretjokrat potrkala,
hudoba je preč zbežala.
No je rekla Marija:
Pridite duše vse k meni
in se primite za moj sveti plašč.
Vse so se prijele za njen mili plašč,
samo tri se niso prijele.
Marija je pitala prvo dušico:
Kaj je tebi, ti prva duša,
da se nisi prijela za mo jsveti plašč?
Kak bi se jaz vašega svetega plašča pri-
jela,
ko sem očitna grešnica,
ko sem očeta in mater umorila?
Marija je pitala drugo dušo:
Kaj je tebi, druga duša,
da se nisi prijela za moj sveti plašč?

Kak bi se jaz vašega plašča prijela,
ko sem očitna grešnica,
ko sem svojega brata in sestro umorila?
Marija je pitala tretjo dušo:
Kaj je tebi, o tretja duša,
da se nisi mojega plašča prijela?
Kak bi se jaz vašega milega plašča pri-
jela,
ko sem očitna grešnica,
ko sem nad Bogom scagala?
Marija je šla z dušicami
po svojem svetlem rajju,
po svojem domovanju.
In se ogledala na desno stran
in zagleda na desni strani
svojega ljubega Sina.
In je pitala svojega ljubega Sina:
Kaj boš ti meni dal,
ko sem ti duše dopeljala?
Toliko jih še nikdar ni bilo,
pa bi jih tudi nikoli ne bilo,
če jih jaz ne bi dopeljala.
Mati vi moja ljubljena,
jaz imam dvoje kraljestev,
eno bo moje, eno bo vaše,
kar bode moje, to bode vaše,
kar bode vaše, to bode moje.
Kar bo na zemlji odvezano,
to bo v nebesih odvezano.
Kar bo na zemlji zavezano,
to bo v nebesih zavezano.

SILVIN SARDENKO O SEBI

P. B. A.

TED razkropljenimi poročili, ki prihajajo v teh časih iz stare domovine, je tudi ta, da je umrl v Ljubljani pesnik Silvin Sardenko, čigar pravo ime je bilo dr. Alojzij Mrhar. Bil je doma s Posavja, iz Ježice pri Ljubljani. Bil je duhovnik in je v prvi vrsti zlagal nabožne pesmi. Svoj čas so bile zlasti pri mladini silno priljubljene. Nikoli mi ne bodo izginili iz spomina na primer tisti ljubki verzi, ko sem jih tolikokrat slišal ponavljati svo-

je mlajše brate in sestre, ko naroča Miklavž angelom v Sardenkovi pesmi:

Odnesite košarice
in spravite
v nebeške jih omarice!

Rajni Sardenko je povedal marsikaj sam o sebi dr. Izidorju Cankarju in ta je zapisal. Na primer:

“Duhovnik sem. Svet mi torej ne sme šteti v zlo, če moje pesmi nosijo na sebi neizbrisno znamenje svečeništva, kakor jaz sem. Mislim pa, da ne bi delal drugačnih pesmi, če bi ne bil postal duhovnik. Samo zvest bi moral ostati svojemu ljudstvu. Naše ljudstvo je v svojem jedru globoko verno.”

In ko ga je Izidor vprašal, kje se je naučil delati pesmi, je odgovoril:

“Moja pesniška šola je bila trojna. Prva je bila naša narodna pesem. Kot deček redno ob sobotah zvečer nisem mogel zaspati, ker sem čakal fantovske pesmi, da pripoje mimo našega okna. Ali da moja pesem ni postala preveč drzna in fantovska, za to je že skrbela moja mati. Bila je cerkvena pevka. Šestnajst let je pela na cerkvenem koru v Zapogah na Gorenjskem. Zнала je do 500 pesmi na pamet. Za vsakega svetnika v letu po eno pesem ali še več. Tako se je v naši hiši vsak dan pelo. Včasih je bila preprosta soba bolj podobna kapeli kot družinski sobi.”

“In druga šola?” je vprašal Izidor.

“Druga šola je bilo sveto pismo. Ta knjiga me je naučila brati, pisati, čutiti, misliti in delati. Ko sem bil v drugi gimnaziji, sem nekoč v pesem prelil list svetega Pavla o devicah.”

“Kaj pa drugi pisatelji?”

— — — — —
“Izmed modernih pisateljev in pesnikov se nisem vedoma učil pri nikomer, razen pri Ivanu Cankarju. Največ iz osebnih pogovorov. V osmi šoli sem se mu za ta pouk zahvalil, rekoč: Jaz sem ti hvaležen. A, kaj boš hvaležen, se je otesel moje zahvale. Cigaret mi kupi, pa bo. Šel sem in sem mu za zadnje novce kupil cigaret. Pouk torej ni bil predrag in sem mu še dolžnik.”

Potem je Sardenko pripovedoval o svojem znanju s pesnikom Kettejem:

“S Kettejem sva se spoznala kot dijaka. On drugošolec, jaz prvošolec. V tistih letih je prišel Kette k meni na stanovanje in mi je pokazal zvezek, v katerem je hranil svoj zaklad — prve pesmi! Moral sem z njim na Rožnik. Kette je bral svoje pesmi z veliko živahnostjo, jaz sem pa z veliko pozornostjo poslušal. Med drugim je bila daljša pesem s prijetnim naslovom: Prstan. To zbirko pesmi sem jaz potem vzel s seboj domov, da jih še enkrat preberem. Ali zvezek je iztaknila moja gospodinja. V pesmi o prstanu je bil tudi govor o nekem ‘satančku’, kar je gospodinjo zelo razjezilo. Kette potem ni smel več k meni na stanovanje. Šele čez kake tri mesece, na božični večer, je spet prišel. Ne bojte se, je rekel gospodinji, ki ga je nejevoljna zagledala med vrati. Zadnjič sem urezal ‘satančka’, nocoj bom pa angelčka (za jaslice). Gospodinja se je nasmehnila in bilo je vse dobro.”

In še je pripovedoval Sardenko o pesniku Ketteju:

“Od tistega dne je bilo najino prijateljstvo še večje. Samo enkrat nama je prišlo navzkriž. To se je zgodilo ob novem znamenju v Gornji Šiški pri Pavšiču, kamor so bili pripeljali lep kip Lurške Gospe v zahvalo za in v prošnjo za odvrnitev potresa. Vsa vas je bila pokonci. Midva s Kettejem sva se udeležila slavnosti kot pevca, a hotela sva jo proslaviti tudi kot pesnika. Zapele sva vsak eno pesem Brezmadežni. Kettejeva je imela vrstice, ki so se stalno ponavljale:

Postavljena si v znamenje
na to prelepo kamenje.

V celoti se mu pa pesem ni posrečila. Fantje in dekleta so z večjim veseljem sprejeli mojo pesem. A to Ketteja ni užalilo. Užalilo ga pa je, da sem njegovo pesem vzel na večni spomin. Pa tudi to je hitro pozabil.

Čez tri leta me je poklical po gospodinji k svoji smrtni postelji. Moja nekdanja gospodinja je postala namreč pozneje njegova gospodinja. Prišel sem kot bogoslo-

vec. Ko je videl gospodinjo in mene, je dejal: Ves čas sem bil pokoren svojim prijateljem, a danes bom pokoren vam. Kaj hočete od mene, povejte. Tako je dejal gospodinja z globoko udrtimi očmi. Po gospoda pošljimo, je svetovala gospodinja. Le pošljite ponj, pripravljen sem nanj, je odgovoril. In prišel je rajni župnik Malenšek še isti dan.

Morda nas zanima še to, kako je pesnik Mrhar prišel od svojega nepesniškega imena do vse lepšega: Silvin Sardenko. Sam je povedal:

“Napravil sem tri drobne pesmi rajnemu prijatelju Ketteju v spomin. Tisti dan sem ravno bral maloruske pesmi. Iz njih sem vzel priimek: Sardenko. Za ime sem si rekel, pa postavim tistega svetnika, ki ga Cerkev danes praznuje. Pogledam v kalendar — bil je Silvin. Tedaj sem tako podpisal svoje tri pesmi in jih odposlal.”

Sardenko je gotovo zaslužil, da se ga tu di naš list nekoliko spomni v svoji šmarčnišni številki. Šel je po plačilo, njegove lepe pesmi so ostale narodu.

MOLI, TINKA!

Silvin Sardenko

Kam drugam? K vam se vračam, mati!
Vsa slabotna, vsa drugačna.
Ne, ni treba kruha,
nisem lačna.

Žejna, žejna! Žejna sem do smrti,
komaj v prošnji roke vijem.
Ne, ni treba vina,
ga ne pijem.

Materinske žejna sem besede.
Dolg odmor je bil med nama.
Ne, ni treba nauka,
vem ga sama.

Žejna tople vaše sem besede.
Bog mi temni greh oprosti,
Ne, proč z vašim jokom,
moj je dosti!

Kaj ste toplo mi zašepetali?
Dajte, mati, brez ovinka!
Enkrat še povejte!
“Moli, Tinka!”

“SAJ NAS JE SKORAJ POHUJŠAL”

Iz spominov starega župnika.

TISTI čas smo imeli v fari sveti misijon. Bila sta dva misijonarja in udeležba je bila takoj skraja velika. Prvi dan sta pridigala o izgubljenem sinu. Takrat so bile razmere še take, in čas je bil še tak, in volja je bila še taka, da smo imeli pridige trikrat na dan: zjutraj ob šestih, popoldne ob treh in zvečer ob sedmih.

Opazil sem že prvi dan, da so misijonski govori napravili na moje ljudi zelo globok vtis. Kar nekam tiho in poparjeno so hodili in če sem jih vprašal, kako jim dopadeta misijonarja, so živahno pokimali, pa kar nekam v tla gledali. To mi je bilo dovolj. Hvala Bogu, duhovna žetev lepo obeta . . .

Zvečer, ko je vse minulo in sta bila misijonarja v spovednici, sem šel pomagat dejati vse v red dekletom iz Marijine družbe, ki so imele prve dni na skrbi prodajanje misijonskih spominkov. Zadnje dni so imele to delo opravljati žene. Pa sem jim bil rekel, da morajo poprej dobro narediti misijon, ker so se mi zdele bolj potrebne ko dekleta. No, pa to je seveda bilo v tistih časih . . .

Razume se pa, da so za pridige dekleta zaprle svojo štacuno in šle poslušat misijonarje. Torej so tudi one vedele, kakšne so bile pridige o izgubljenem sinu. Zato sem jih vprašal, kako so si dobre nauke k srcu vzele. Pa sem se začudil — nič niso bile navdušene.

Ena je rekla: Prehudo je bilo, saj me nisimo take grešnice . . .

Druga je dostavila: Saj nas je skoraj pohujšal. Ne toliko prvi, pač pa rečem to o drugem misijonarju. Tako je opisoval gradobijo življenja izgubljenega sina, da bi še dalo kar prijeti. Že razumem, da je moralo pretresti velike grešnike, ki so videli same sebe v tistih slikah. Ampak kdor ni sam zašel na tako skrivnena pota kot izgubljeni sin v svetem pismu, zanj je treba vzeti kako drugo Gospodovo priliko. Jaz

si že kar mislim, kako bi ta misijonar slikal grdobije uboge Magdalene pred njeno izpreobrnitvijo, ako bi imel samo nas ženske in dekleta pred seboj. Kakor da smo res vse že napol izgubljene . . .

Skoraj mi je vzelo sapo. Pomislil sem, kako težko delo je misijonarstvo in kako mora misijonar paziti, da vse prav zadene, kar govori na prižnici. Potem sem uvidel, da moram nekaj reči v obrambo dobrega misijonarjevega govora in tudi v obrambo same prilike o izgubljenem sinu, ki jo je vendar povedal sam Gospod.

Rekel sem: Dekleta, jaz pa nekaj drugega vem. Res je misijonar slikal žalostno življenje izgubljenega sina, ko je zapravljal svojo doto z ničvrednimi tovariši in tovarišicami, toda, če ste hotele dobro poslušati in zraven paziti, ste morale videti, da je bilo to končno vendar le bolj mimogrede. Dvakrat, trikrat tako dolgo se je misijonar pomudil pri opisovanju tiste lepe slike, ko se je izgubljeni sin vrnil, padel očetu pred noge in dejal: Vzemi me nazaj, pa ne za svojega sina, ampak za zadnjega hlapca pod tvojo streho . . .

Tista, ki se je najbolj pritožila zoper misijonarja, me je kljubovalno pogledala in rekla: No — in kaj potem? Fant je moral to narediti, seveda, pa zato, ker je poprej tako nesramno živel. Ravno tisto je bilo, kar mi ni ugajalo. Zakaj bi moral vsak izmed nas ravno tako govoriti, ko ima pač malo kdo od nas za seboj tako življenje kot ga je imel izgubljeni sin . . .

In je zavihala nos, da se ji je kar poznalo, kako nosi naprodaj svojo globoko samozavest poštenega krščanskega življenja.

Saj ni bilo slabo, skoraj vesel sem je bil, pa vendar — je bilo slabo.

Rekel sem: Dobro si poslušala, pa vendar poglavitnega nisi slišala. Ali ni sam misijonar rekel, da je vsaj ena podobnost med izgubljenim sinom in med vsakim kristjanom, pa naj bo še tako dober in popoln. No, povej, če si si zapomnila, kaj je tista podobnost?

Ni se spomnila, njena tovarišica se pa je.

“Vsak kristjan prejema od nebeškega Očeta veliko doto, to je milost božja, kakor je izgubljeni sin prejel od svojega očeta

ta doto, ki mu je šla. In vsak kristjan mora priznati, da to doto po nemarnem zapravlja, kakor je izgubljeni sin zapravljajal doto svojega očeta. Z drugo besedo, ne ravnamo se po naročilu svetega Pavla, ki pravi: Opominjam vas, bratje, da milosti božje ne pridoma ne prejimate.”

“Dobro si povedala,” sem vesel prikimal. “Tako nekako je govoril misijonar. In dobro je povedal. Vsi dobivamo toliko dragocene dote od Boga, to se pravi, toliko milosti, da bi bili lahko že veliki svetniki, če bi jo vselej tudi prav uporabili, ne pa zapravili ne pridoma, kot nas svari sveti Pavel. In to je prav tisto, če hočemo biti odkritosrčni, kakor je ravnal izgubljeni sin, ki je zapravljajal očetovo doto in jo nazadnje popolnoma zapravil. Že zato je treba, da se ob svetem misijonskem času zavemo svoje nemarnosti in spoznamo svoje graje vredno početje. Tudi če samo del te dote zapravimo in se vrnemo nazaj k Bogu, si lahko očitamo, da nismo vredni biti imenovani Njegovi otroci, ampak komaj služabniki in hlapci.”

Druga dekle je bila jako zadovoljna z mojo razlago, prva pa ne. Spet je zavihala nos, pa vendar malo manj visoko, in je rekla:

“Ja, izgubljeni sin je le tako rekel, pa oče je vedel, da sina ne gre sprejemati za hlapca. Zato ga je objel, oblekel in pogostil kot svojega sina. S tistim ni bilo nič, da bi sin hlapec postal.”

Razlagal sem naprej:

“Res je, s tistim ni bilo nič. Pa zakaj ni bilo? Zato, ker je sin tako globoko ponižen postal in priznal svoje grehe. Rabil je besede, ki so kazale na izpremembo v njegovem srcu. Misliš, če bi bil izgubljeni sin stopil prevzetno pred očeta in rekel: Oče, tak sem, kakoršen sem. Tvoj sin sem pa le in sin je sin. Vzemi me nazaj in daj mi drugo doto, kaj tebe briga, če še tisto zapravim . . . Če bi bil sin tako rekel, ali misliš, da bi ga bil oče sprejel? Še za hlapca ne! Vsaj meni se tako zdi. Ali vidiš, da se ne smemo preveč ponašati s svojo krščansko poštenostjo, ko vemo, da tudi mi zapravljamo doto svojega nebeškega Očeta? Ali boš priznala, da je prilika o izgub-

ljenem sinu poučna za vse, ne samo za velikanske grešnike in grešnice?"

Priznala sicer ni, vsaj z besedo ne. Pa tega tudi nisem naravnost zahteval. Zato sem tudi jaz utihnil, ko se je obrnila v kot in si dala opraviti s pospravljanjem, ali vsaj s prestavljanjem misijonskih spomin-kov.

Dober nauk je pa le dobila in dokler sem jo poznal, sem si moral reči, da je šel nauk tudi naravnost do njenega srca. Bila je vedno prav skromna, čeravno drugače možka, podjetna in korajžna. Še ko se je omožila in postala mati, se ni prav nič spremenila. Nikoli več ni dejala, da je bilo pri tistem svetem misijonu kaj — pohujšanja...

PRI VAS JE KORAJŽA, PRI NAS JE PA NI...

(Zanimivost.)

Okoli 60 let je tega, ko je v Ljubljani izhajal list "Slovan". Izdajatelja sta mu bila Ivan Hribar in dr. Ivan Tavčar. V eni zadnjih številčk tega lista je bilo čitati naslednjo: "Listnico upravnštva":

"Da se letošnja celoletna naročnina poravna, prosimo vljudno nastopne gg. naročnike, da nam blagovolijo doposlati zaostanke: J. P—r v Inomostu 35 krajcerjev; M. P—č na Verdu 1 goldinar; Fr. P. na Savi 20 krajcerjev; M. Papež v Šmartnem 30 kr.; Fr. Repič v Korminu 20 kr.; J. R. na Vinici 20 kr.; A. St. v Novi Vesi pri Z. 20 kr.; J. S—n v Preloki 40 kr.; S. S. v Bazovici 1 gld.; J. S. v Adlešičah 20 kr.; J. V—k v Lehnu 10 kr.; M. V—k v Celju 40 kr.; J. Z—c v Dobrempolju 1 gld.; T. Zupan v Ljubljani 1 gld. 35 kr.; J. Z—r v Cerknici 50 kr.; M. B—c v Semiču 20 kr.; A. H., učitelj v Trstu, 20 kr.; J. H., župnik v Zalogu 50 kr. . . ."

In tako gre ta "imenik" naprej, morda še kakih 30 zaostalih naročnikov. Ob koncu pravi "listnica":

"Prosimo, da nam te opomnje nikdo ne zameri. Objavljamo jo zaradi reda, ker nam nepravilno pošiljanje naročnine napravlja ogromno posla in preglavice."

Menda tedanji naročniki res niso "zamerili" tega načina izterjavanja naročnine, zakaj v enih naslednjih številčk list tudi objavlja nekaj imen tistih, ki so se odzvali in poslali zaostalo naročnino. List "Slovan" je sicer res potem tisto leto prenehal, pa ne ravno radi te svoje "Listnice upravnštva".

Ko smo to reč videli, smo premišljevali, kako bi se našemu listu godilo v današnjih časih, če bi začel naštevati v "Listnici upravnštva" imena in svote naših zaostankarjev . . . Če bi bil nekdanji list "Slovan" vedel, kako bo neki list, ki se bo imenoval "Ave Maria" in bo izhajal čez polstoletja v Ameriki, previdno in po velikih ovinkih hodil okoli svojih "zaostankarjev", bi se bil gotovo potrkal po junaških prsah in bi ponagajal našemu listu s tisto znano: Pri nas je korajža, pri vas je pa ni . . .

Nak, take korajže pa pri nas ni! Zato imamo pa nekaj prav "potrpežljivih" zaostankarjev. Kaj bo pa zdaj?

SPOMINI SKLADATELJA ANTONA FOERSTEJA

P. A. B.

MOREBITI bo tole samo za bivše in sedanje (če je še kaj starokrajskih med njimi), cerkvene pevce in pevke zanimivo. Če pa ravno hoče tudi kak drug ali kaka druga prečitati — greha ne bo!

Anton Foerster je bil pred leti v starem kraju dobro znan vsakemu pevcu in vsaki pevki, posebno cerkvenim. Bil je velik skladatelj, pevovodja in učitelj petja. Uvažal je na vse slovenske kore nov način petja — strogo po cerkvenih predpisih.

Jaz sem ga poznal tudi kot profesorja petja. Dve leti sem hodil k njemu v šolo, tretje leto me je — pognal. Bil sem zanič. Mož je bil po rodu čeh in se nikoli ni naučil dobro slovenski. Nekega dne me je poklical, naj mu zapojem ne vem kakšen Tantum ergo. Komaj sem začel, je pograbil note, jih vrgel ob tla, mene pa zapodil z besedami:

“Vi ste mi ga vol!”

Tako sva opravila enkrat za vselej. Dru-
gim je pa pripovedoval pozneje o meni —
pač pa o svojih bolj zanimivih izkušnjah
na Slovenskem. Takole:

“V Ljubljano sem prišel leta 1867. Po-
litične razmere na Kranjskem so bile ta-
krat jako žalostne. Slovenci so izgubili
vse, vladali so Nemci. Javno slovensko
življenje se je moralo boriti s tisoč neprili-
kami. To je vlivalo tudi na pevski zbor
ljubljske čitalnice. Jel je razpadati.
Uradniki so izstopali, da se ne zamerijo
Nemcem, druge so pa Nemci premeščali
drugam. V ljubljanski stolnici je bil ta-
krat organist nečak skladatelja Gregorja
Riharja (iz Polhovega Gradca). Naslednje
leto je mladi Rihar umrl. Postavili so me-
ne za poskušnjo. Pri pridigi in orkestral-
nih mašah so izvajali necerkvene skladbe
s trobentami in bobni — in marsikaj po-
dobnega. Te razvade sem skušal odpra-
viti. Na Svečnico leta 1869 sem povabil k
maši pet izvrstno pevko, Ano Pesjakovo.
Popoldne pri blagoslovu sem našel kor pra-
zen — vse pevke so štrajkale!

“Ko smo prvokrat peli v stolnici pri pol-
nočnici vse latinsko, je bil ogenj v strehi.
Začel se je boj zoper mene. Napadala sta
me lista “Brencelj” in “Slovenec”. Branila
sta me župnika Aljaž in Bernik v “Sloven-
skem Narodu”! Alešovec mi je v “Brenc-
lju” očital, da sem nemškutar in da se ne
pokropim z blagoslovljeno vodo, ko pridem
v cerkev. Zložil je tudi pesem od “šen-
klavškega šomoštra”:

Jaz sem pa s Pemskega z lačnim trebuhom
v kranjsko deželo privandral za kruhom.
Tukaj je dosti našega folka,
Kranjca imamo za božjega volka.

Kar smo peli na stolniškem koru, je bilo
nekaterim “žalostno petje brez viže”. Ne-
prestano so zdihovali za Riharjem. Jaz pa
nisem imel rad Riharjevih pesmi, ker so bi-
le mnoge pobrane od vojaških band in po-
vzete iz nemških ter laških cerkvenih in
svetnih napevov.

V stolnici smo torej o Božiču peli latin-
ski, pri frančiškanih pa slovenski. Po tej

slovenski polnočnici pri frančiškanih me je
prijel kanonik Urbas: Zakaj niste peli slo-
venski kakor pri frančiškanih? Odgovoril
sem: Ker se ravnam po cerkvenih predpi-
sih. Kanonik ugovarja: Ampak ljudstvo ni
navajeno. Podobno me je v zakristiji vpra-
šal neki zelo pobožen gospod ob drugi pri-
liki: Zakaj niste peli danes pesmi: Za
Bogom častimo Marijo najprej? Odgovo-
ril sem, ker je preveč posvetna po melodiji
in necerkvena. Odgovoril je: Pa je ljud-
stvu všeč! Jaz se pa odrežem: Ljudstvu
je všeč tudi — greh!

Takrat sem užil veliko bridkosti. Vse
je godrnjalo radi naših latinskih maš v stol-
nici. Celu branjevke so kričale za menoj:
Lajzon, lajzon! To so si zapomnile od na-
šega: Kyrie eleison! Šele ko je nastopil
službo škof Pogačar, ki je potegnul z me-
noj, je postalo bolje.”

Toliko iz pripovedovanja Antona Foer-
sterja o nekdanjih časih.

Naši starejši ljudje še danes nimajo radi,
če pri petih mašah na koru latinsko pojo.
Posebno o Božiču in Veliki noči tega nima-
jo radi. Najbolj se pa vnemajo za sloven-
sko petje tisti, ki pridejo v cerkev samo —
o Božiču in Veliki noči. Ker je “ljudstvu
všeč”, še tudi danes kak župnik zamiži ali
si zatisne uho, pa dovoli slovensko petje
pri petih mašah — zoper cerkvene pred-
pise. No, katoliška cerkev radi tega ne
pojde v franže, čisto prav pa ni.

Novejša doba pa skuša uravnati stvari
tako, da je vsem prav: ljudem in cerkve-
nim predpisom. Na koru pojejo latinsko,
verniki imajo pa v rokah pravo mašno knji-
go, prav tako kot duhovnik pred oltarjem.
Seveda je prirejena za žep in navadno je
vse predstavljeno na domači jezik, da vsak-
do lahko ve, kaj poje pevski zbor. Kdor
pa zna latinsko, kar sam sledi pevcem in
za njimi po tihem izgovarja latinske mol-
itve.

Poleg tega so v Rimu dovolili, da se (v
starem kraju) smejo peti v slovenskem je-
ziku iste molitve, ki se drugače po latinsko
pojo. Tako lahko vsak razume in toliko
bolj globoko v duha cerkvenih molitev pro-
dre.

Da pa končno tudi domača pobožna pe-

sem pride do svoje veljave, so pa začeli gojiti pri tihih mašah in drugih prilikah "ljudsko petje". Tedaj pa ne poje samo pevski zbor na koru, ampak vsa cerkev dvigne glas, da doni v deveta nebesa.

Vsak čas ima kaj svojega. Tudi čas Antona Foersterja ga je imel.

MISLI SELSKEGA MODRIJANA

(Napisano leta 1917, pa tudi danes drži.)

Urednik pravi: Nič novega pod soncem. Ne prestando se ponavljajo stare reči. Tako tudi vojske in govorjenje in tožbe o vojski. In tudi godrnjanje in napačno razlaganje vojske in drugih nadlog. Spet in spet je treba človeškega duha zavračati v bolj pravilno mišljenje. Ampak, kar so že pred leti drugo dobro povedali, velja ponoviti tudi dandanes. Zato pri naša naš list to "modrovanje". Vesel bo, če bo komu pomagal do rešitve raznih dvomov in drugih dušnih težav. Vsak bo znal sam obrniti te "misli" na današnje razmere.

Kdo je kriv?

Ko bo vojna že davno končana, se bo človeštvo še in še spraševalo: Kdo je kriv te strahotne vojne? Kdo je zakrivil to strašno gorje, ki je prišlo nad človeštvo?

Pri nas so nekateri že od začetka govorili in še vedno govore, da so vojne krivi duhovniki. Kako so nekateri ljudje čudni! Zakaj in čemu bi se duhovniki gnali za vojno? Kaj pa imajo od vojne? Sicer pa — ali niso na Koroškem in štajerskem duhovnikov zapirali, češ, da s Srbi drže? (To je zapisano o letu 1914, pa je bilo seveda toliko hujše v tej vojni. Opomba ured.) Tu se jasno vidi, da je zadaj nekaj drugega. In tudi je. Vse te in take govorice širijo le iz sovraštva zoper Cerkev. Nekateri ljudje bi na vsak način radi odtrgali naše ljudi od Cerkve in zato iščejo in iščejo, kako bi ljudem omrzili duhovnike. V ta namen jim je vsaka laž in vsaka hudobija dobra, da le svoj cilj dosežejo. Če se duhovniki vnemajo za obrambo domovine, pravijo ti ljudje: Glejte jih, na vojno hujskajo!

Če se izražajo, da je vojna nekaj groznega in se ni navduševati za vojno radi vojne same, že kažejo nanje: Izdajalci so! Naj store duhovniki karkoli, gotovi ljudje jih sovražijo in obračajo vse na njih na slabo. Kdo je kriv svetovne vojne?

Kakor plaz se utrga . . .

Ali ste že slišali, kako se včasih utrgajo plazovi? Nič hudega sluteč zadene kdo ob kamen v gorovju. Kamen se sproži, potegne s seboj malo snega, sneg se začne valiti in naenkrat se utrga velikanski plaz, ki grmi v dolino, podira drevje in hiše in vse pokoplje pod sabo.

Tak kamen je razpor s Srbijo. (Namreč leta 1914. Za sedanjo vojno vemo, da je podoben "kamen". Op. ured.) Na svetu je bilo že davno vse pripravljeno za to strašno morijo. Gospodarsko nasprotje med Anglijo in Nemčijo, staro sovraštvo med Nemčijo in Francijo, borba Rusije za gospodarstvo na Balkanu, ob Dardanelah in v Mali Aziji — vse to in tako se je nakopilo kot snegovi na strmini. Le majhen sunek naj pride, pa se bo utrgal strašen plaz svetovne vojne.

Pravi vzroki vojne

Svetovno vojno so modri možje že davno z grozo naprej videli in napovedovali. Tako ni moglo več biti. Poleg globokih gospodarskih nasprotij se je polastila držav in narodov še strašna sebičnost, ki ji ni bilo mar ne Boga ne pravice. Le ena reč bi bila še mogla zabraniti to grozno nesrečo: Če bi narodi poslušali glas svete Cerkve! Cerkev jim je oznanjala mir in spravo, navažala jih na skupnost in medsebojno vzajemnost. Klicala je vsakemu narodu in vsaki državi posebej: Ne želi tujega blaga!

A kaj so se ljudje brigali za glas svete Cerkve! Uganjali so naprej politiko pohlepa in sebičnosti, sedaj pa, ko je prišlo nanje napovedano gorje, bi radi krivdo na Cerkev zvalili! Ker jih je Cerkev po duhovnikih svarila, naj ne derejo v pogubo, zato naj bi bila ona kriva svetovne morije!?

Vojske so krivi ljudje, ki se nisi več brigali za Boga in božje zapovedi. Krivi so je

narodi, ki niso marali za opomine Cerkve, ampak so se vdajali napuhu in pohlepu. Krive so je države, ki so zavrgele božjo postavo in mislile, da je najboljša postava — sila in moč!

Brezbožni ljudje, napuhnjeni in prevzeti in narodi in samo v silo zaupajoče države — ti se morajo trkati na prsi in reči: Naša krivda, naša velika krivda! Mi smo krivi, da je prišlo nad človeštvo to strašno gorje.

Krivi smo pa tudi mi vsi drugi — vsak po svoje. Če drugega ne, vsi smo krivi radi svojih grehov, da trpimo. Ne moremo tajiti, da so tudi narodi v naši sedanji državi zadnje čase marsikaj zagrešili. Le preveč so pozabljali, da brez Boga ni sprave in trajne sreče. Le premalo so mislili na to, da je Kristus edini Odrešenik sveta. Le preradi so zaupali sami vase, v svojo modrost in moč in so svoja pota hodili.

Bridko je tožil radi tega marsikateri papež zadnjih desetletij. Piju X. je bilo hudo, ko je gledal, da tu in tam ni več tiste ljubezni do Cerkve, ki jo je sveti Oče smel pričakovati. Koliko slabega so naredili razni časopisi! Bogokletstvo in brezverstvo in nesramnost, vse to se je širilo po tisku med narode in narodi niso vstali, da bi se uprli proti njim za pravdo božjo in ljudsko poštenje. A tudi narodi med seboj se niso ljubili s krščansko ljubeznijo, temveč so se sovražili in si delali silo.

Tako se je nabralo le preveč slabega v javnem življenju in nič ni čudnega, če je bič, ki si ga je spletlo ljudstvo s krivicami, z brezbožnostjo in z vsem svojim pohlepom, končno zadel tudi nas.

Nesreča ne praznuje.

Nesreča ne orje in ne seje, pa vendar dobro živi.

Ena nesreča jaha drugo.

Ena nesreča odpre vrata drugi.

Ena nesreča stopa drugi na prste.

Za malo nesrečo pride rada velika.

Ena nesreča pride redko sama.

Boljši ena enesreča ko dve.

Ena nesreča — nobena nesreča.

Ne hodi nesreča po zemlji ampak po ljudeh.

KARITAS

NEKEGA zimskega jutra me je prebudil naš prvi in takrat še edini otrok ter me začel skubsti s svojimi ročicami po bradi. Kdor ni imel svojega otroka, najbrž ne bo razumel, kako se tako jutro dani v očetovi duši, ko se pokažejo poleg tebe polna lička, drobna usteca in vesele oči s svojim nasmeškom; to je v skrbeh življenja rdeča zarja v svojem prvem svitu. — Ko je tako otrok v svoji razposajeni igri in nepretrganem smehu svojega ljubkega glasu cepetal in se plazil po meni in okoli mene, mi je prišel na misel človek, o katerem sem sanjal v zgodnjih urah, preden me je zbudil otrok. Ta mož je še vedno živ z vso svojo rodbino na bregu morja, kjer imam svojo rojstno hišo, spada pa v tisto vrsto prebivalcev obubožanega primorskega mesteca, ki si služi svoj vsakdanji kruh s tem, da vlačí iz ladij v skladišča trgovsko blago, kadar se namreč zgodi, da mu slaba trgovina ne more dajati takega zaslužka. Nekoliko sila in lakota, nekoliko spomin na boljše čase, v veliki meri pa — recimo — slabost in navada sta ga pripravili do tega, da je začel piti žganje. In pozablja na svojo rodbino, pušča v nemar otroke, prepušča jih samim sebi, da morajo že v popolnoma šibki starosti iskati sami sebi skorjo kruha — samo da si lahko privoščí žganje.

Med svojimi otroki je imel prekrasno deklico, staro kakih šest let. Ko je imel oče tako skažen obraz in oči nabuhle od žganja ter je bila mati starikava in zlomljena od lakote, pretiranega dela in drugega pomanjkanja — kakšen pa je bil njun otrok! Svež in ljubeč, angelček, s svojo lepoto bi pomenila okras za vsak velikaški dvor.

Mnogokrat sem videl, kako je ta pomilovanja vredni oče, okajen od žganja, božal tega svojega otroka, dajal mu darove in se mu prilizoval z vsem, česar se otroci vesele. A tudi kadar je bil trezen in mu je kdo omenil hčerko, mu je olepšal spačeno lice mil, človeški nasmeh in pogostoma je dal svojemu srcu duška z neko zbadljivko: "Naj še kdo drugi v mestu pokaže takega otroka! . . ."

Tedaj pride neko zimo — ko držim svojega otroka v naročju, se s strahom spominjam tega — neko jutro, ko je burja z največjo divjostjo razmahnila svoja besna krila — pride ta človek zlomljen od zime in trpljenja in zaprosi s trgajočim se glasom:

“Umrl mi je tisti lepi otrok. Pomagajte nesrečnemu očetu, da ga bo mogel pokopati! . . .”

Kdo ne bi segel v žep? Vsakdo mu je dal kak dar, eden belo oblekco, da bo lahko preoblekel angelčka, drugi denar, kak trgovec pa desko, da mu bo zbil rakev.

Zvečer tega dne srečam onega nesrečnika; žganje ga je zdelalo do nezavesti.

“Ali je poiskal duška svoji bolečini v moči alkohola?”

“Kaj pa?”

“To vendar, da se je tako napil nad mrtvaškim odrom svojega najljubšega otroka?”

“Kaj še! Otrok je zdrav kakor riba, oče pa si ni v teh slabih časih za zaslužek mogel domisliti ničesar boljšega, da pride do žganja, kakor da si je računajoč s človeškimi srci, izmislil smrt otroka.”

Vse to mi je prišlo na misel to jutro po onih sanjah o tistem človeku. Ko pa sem se oblekel in odšel zdoma po vsakdanjih opravkih, so se mi izgubile iz spomina tudi sanje.

Prišla je zima, ena od najhujših zim, ki smo jih doživeli v Zagrebu v zadnjih letih. Nekega dne, bilo je približno med četrto in peto uro popoldne, je ravno padal prvi zimski mrak in se spuščal na poledenelo snežno skorjo po ulicah. Bil je zimski dan, eden od tistih, ko je padel toplomer pod dvajset stopinj mraza. Na jasnem nebu se je pokazala že kakšna bleda, majhna zvezdica, izpod neba pa je bridko rezal mraz prav do kosti . . .

Takrat pa na vrata: trk . . . trk . . .

“Naprej!”

Vstopi deček kakih štirinajst let star, na prvi pogled eden od tiste družbe iz zagrebških stranskih ulic, ki že v svoji nežni mladosti obračajo nase pozornost policije. Bil je ves premražen v svoji slabi obleki, toda

zdrav, krepak in lep dečko s finim, zvitim nasmeškom na ustih.

“Prosim, naš sosed . . .”

Deček obtiči.

Kaj bo zdaj?

“ . . . Siromašni Johan . . . davi ga je vrigel gospodar iz stanovanja, ker ni mogel plačati najemnine . . . Zdaj prosi, da bi se ga kdo usmilil . . .”

“Lažeš.”

“Tamle pri vojaških barakah je . . .” In z istim nasmeškom brez trohe sočutnosti mi je pomolil rumen in sivo umazan papir. Hitro sem z očmi preletel v slabi nemščini napisano prošnjo, v kateri prosi neki “Johann Wirt, Steinmetzer”, svojega soseda pomoči, ker v tem času nima zaslužka, razen tega pa je bolan in so ga vrgli iz stanovanja . . .

“Ali poznaš tega človeka?”

“Kaj ga ne bi!”

“Potem pa ga vzemi k sebi na stanovanje.”

Dečkovo lice raztegne surov smeh, poln odurne nemarnosti, ki te s svojo surovostjo žali, ako si količkaj navajen na plemenitejša človeštva čustva.

“Kdo bi še meni dal stanovanje!”

“Izgubi se . . . Sami ničvredneži! . . .”

Drugi dan so prinesli zagrebški dnevnik med dnevnimi novicami lakonično vest: “Davi so našli poleg vojaških barak pri Ciglani zmrznjenega Ivana Virta, kamnoseka, kakor pravi delavska knjižica, ki so jo dobili pri njem. Star je bil šestdeset let, doma s Kranjskega, zdravniško raztelesenje pa je pokazalo, da je bil tuberkulozen v najvišji stopnji.”

Kadar koli vidim angelsko lice otroka, ki spi, mi zalije dušo bolesten spomin in kes. O, te naše skušnje! Zakaj le ne ostane nemo v srcu neizkušeni otroci?

V. Novak.

Nesreča pride čez ljudi, ne čez hribe.
Nesreča se tudi pragov palače ne ogne.
Nesreča nima koče, da bi jo vanjo zaprl.
Pri vsaki nesreči je tudi sreča.
Nesreča enega je sreča za drugega.

ZNAČAJ IN NAŠI DNEVI

Večkrat beremo: Sreča je čudež, sreča je milost, ki pade kakor rosa z neba, ali: Kaj je sreča? Nenadoma porojeni in komaj zaznavni, pa že izgubljeni, nikdar se več ne vrnivši trenutek.

Na tako srečo, ki je tako bežna in muhasta, je pač bolje, da že koj spočetka niti ne mislimo nanjo. Bolje bo, da se držimo besed: Največja sreča človeka je in ostane njegova osebnost . . .

Vsi vsebujemo možnost za veliko, polno človeško srečo v najgloblji notrini, le da je človeškim značajem različno težko dospeti do sreče. Sangvinik, to je lahkoveren, življenju naklonjen človek, je jako sprejemljiv za vse možnosti sreče v življenju, saj živi sedanosti, uživa iz dna srca vse, kar je lepo, bodočnosti mu ni mar, radostno sprejema vse in se veseli svojega življenja. V družini je priljubljen, vendar na prijateljstvo in ljubezen ni preveč natančen, njegova sreča sloni večkrat na zunanjosti in zato ni trdno zgrajena in se brž razprši in razpuhti. Zatorej je treba takim veseljaškim ljudem svetovati, da naj nikar ne pozabijo na resnobo življenja in naj svojo prav pogledajo, da bo njih sreča bolj trajna!

Kolerik je povsem drugačen. Ta se brž razburi, je bojevit in se ne ustraši ne vruga ne smrti, rad se ubija s svojo usodo in njegova samozavest se z možato odločnostjo udeležuje boja. Kolerik se zna obvladati in utegne tudi srečo trajno prikleniti nase, če sam sebe brzda in se ima na uzdi s strogo samovzgojo. Ker je pa kolerik nagnjen tudi h gospodovalnosti, k častihlepju, ljubosumnosti in je strasten, postane večkrat tako samoljuben, da misli, da je prav le tisto, kar on misli, reče in stori, in se ga zato ljudje kaj radi izogibajo.

Najlaže je pač flegmatiku, da ostane srečen, če je pri tem tudi dober in prijazen. Ker so njegovi občutki v mirni enakomernosti porazdeljeni, se ne zaganja v nepremišljena dejanja in v bitke z nasprotniki in slehernemu pusti, da "se zveliča po svoje". Flegmatik zna biti zvest in v njegovi druž-

bi je dobro obteženim in tudi veselim dušam. Nikdar ne bo zanetil nemira v življenje drugih in ne bo s težavnimi štrnami obteževal svojega življenja. Vendar se mora flegmatik varovati lenobe in nemarnosti in njegova dobrodušnost se ne sme nikoli izmaličiti v brezbriznost. Njegovo nagnjenje k udobnosti se ne sme spremeniti v malenkostnost in samoljubnost, in tudi skopost in materializem sta dve čeri, ki ogrožata srečo flegmatika.

V posebnem razmerju do sreče pa so melanholiki, sentimentalne, sanjave duše, ki jim večkrat uspe, da si priborijo globoko, trajno srečo, ker si znajo s svojo resnostjo in vztrajno temeljitostjo pridobiti globoko prijateljstvo, če so hkrati tudi šegavo resni in tako obvladajo življenje. Večidel umetniških nravi je melanholikov, a paziti morajo, da se njihova življenjska resnoba ne izmaliči v mrcvarjenje samega sebe, v otožnost in mržnjo do ljudi in v zaničevanje ljudi sploh, ker so drugačni kot oni sami.

IZ PISEM MISIJONARJA FRANCA PIRCA

(Nadaljevanje)

NASLEDNJE poletje je imel misijonar Pirc mnogo opraviti s stavbo nove cerkve v Sault St. Marie. Le malo je mogel misijonirati v ondotni okolici med Indijanci. Napravil je pa vsaj dva obiska v ta namen. Potoval je namreč na otok svetega Jožefa in malo pozneje v neki kraj, ki se mu je reklo Kitimitigong. Indijansko ime je to. Kakšne uspehe je imel misijonar na teh dveh krajih?

Na otoku sv. Jožefa ni nič opravil. Sicer se je prijavilo za pouk kakih 50 Indijancev in so že začeli prihajati. Toda neki beli prekupčevalec, ki je vedel, da bi pokristjanjenih Indijancev ne mogel tako lahko vleči za nos, jih je zvalil na svojo ladjo in jih odpeljal daleč proč. Dajal jim je pijače in jih na ta način pridržal pri sebi tako dolgo, da je g. Pirc odšel z otoka. To se je precej kmalu zgodilo, ker se ni izplačalo, da bi samim ženskam in otrokom oznanjeval

evangelij, zakaj krstiti ni smel nobene ženske brez privoljenja njenega moža. Moški so pa bili do malega vsi pri onem zapeljivem trgovcu.

Ko so se zapeljani Indijanci streznili, so spoznali svojo veliko zmoto. Mnogo jih je pozneje prišlo k misijonarju v Sault St. Marie in se dalo poučiti v pravi veri.

Toliko več dušnega veselja so pa napravili blagemu misijonarju Indijanci v kraju Kitimitigong. O tem je pa sam napisal pismo prijatelju in dobrotnikom v Evropi. Pismo se takole glasi:

“Glavar tistega kraja, častljiv starček 70 let, je bil prišel nekoč k nam v Sault St. Marie k nedeljski službi božji. Lepo petje in tolažbe polni nauk svete vere mu tako dopade, da sklene postati kristjan. Zato me obišče in me prosi, naj bi prišel v njegov kraj, poučil njega in njegove podložne v pravi veri ter jih krstil. Z veseljem mu obljubim, da bom uslišal o prvi priliki njegovo prošnjo. Res se odpravim na to pot, kakor hitro so mi dovolili opravljanje doma.

Ti Indijanci niso imeli stalnega bivališča. Potikali so se po majhnih otokih kakor cigani. Živel so ob lovu rib in divjačini. Častili so dva malika. Enega so imenovali ‘Koko’. Ta je bil bog gozdov in divjačine. Slikali so si ga v podobi sove. Pred glavarjvo hišo je bila njegova podoba na visokem drogu. Temu maliku v čast so prirejali velike pojedine, kadar so imeli dober lov in si nastrelili dosti divjačine.

Drugega malika so imenovali ‘Mitiken’. Ta je bil njihov povodni bog. Mislili so, da ima vso oblast nad vodami in ribami. Kadar je na jezeru nastal hud vihar, so navezali belemu psu ali mački kamen na vrat in ga potopili v jezero. Tako so hoteli razdraženega Mitikena pridobiti, da bi se mirno gostil na dnu jezera, njegovo gladino pa pustil pri miru. Za srečen ribji lov in varno vožnjo po jezeru so temu maliku darovali na rumeni pečini sredi jezera mnogo tobaka. Ko sem prišel jaz tja, je bilo še nekaj takega maliku darovanega tobaka na tisti pečini. Z mojim dovoljenjem ga je pobral moj tolmač zase in ga dolgo prav zadovoljno pušil.

Ko sem te dobre divjake seznanil z resni-

camami svete vere, so me takoj prosili za krst. Zelo so se sramovali svojega malikovanja. Šestnajsti dan meseca oktobra je bil najvešejejši mojega življenja in najsrečnejši za te uboge gozdne prebivalce. Postali so iz sužnev hudobnega duha otroci božji in dobri kristjani.

S sončnim vzhodom sem pričel božjo službo s slovesno sv. mašo. Potem je bila pridiga o potrebi in milostih svetega krsta. Z mojim dovoljenjem je potem govoril, svojim ljudem še njihov glavar, oni dobri starček. Govoril je jako ganljivo. Najprej se je meni zahvalil za trud, potem pa spodbujal svoje rojake k sprejemu krščanstva. Vsi so mu odgovorili: apengi! To pomeni: amen! Potem so vsi poklekneli, da prejmejo zakrament sv. krsta, ki sem jim ga prav slovesno podelil. Zakonske pare sem tudi cerkveno poročil. Od veselja mi je utripalo srce pri tem svetem opravilu. Proti večeru je preprosto kosilo zaključilo cerkveno slovesnost. Vsem je pojedina prav dobro dišala, zakaj vsi smo bili še — tešč!

Tu mi je bila prvokrat dana prilika, da sem bil pri Indijancih na pojedini ali gostiji. Ni bilo videti miz, stolov, vilic, žlic, vina, juhe in takih reči. Le nekaj nožev je bilo. Po tleh so bile pogrnjene preproge iz bičevja. Na te so nanosili zaporedoma velike lesene skledice z žlahtnimi ribami, okusno divjačino, raznovrstno povodno perutnino in velikimi medvedovimi stegni. Indijanci so posedli po tleh okoli skled in jedli vse samo z rokami. Samo glavar in jaz sva jedla po ameriški šegi. Imela sva vsak majhen stol in krožnik na kolenih. V desni sva držala ploščnato okrogel nož in sva ž njim nosila jedi v usta. V levi sva imela vilice in si ž njimi pomagala. Vino je nedomestovala kot ribje oko čista voda. Veliko pohujšanja bi bilo med Indijanci, če bi videli katoličana piti vino!

Čaj, brez katerega v Ameriki ni oběda, je nedomestoval juho. Indijanci namreč vsako mesno juho vržejo proč.

Nepopisno veselje sem imel v srcu, ko sem bival v prijazni družbi teh v Kristusu prerujenih rdečkožcev. Vsi so mi rekli samo ‘noze’, kar pomeni oče. Trudili so se, da drug drugega prekose v postrežljivosti.

Jako jih je veselilo, ko sem se z njimi po indijanski pogovarjal. Nisem pa še hotel krstiti njihovega malikovalskega 'svečenika', čeprav je bil zelo pazljivo poslušal moj pouk v krščanskih resnicah. Zahteval sem od njega vidno poboljšanje in odložil krst do prihodnje pomladi. Povedali so mi namreč, da je mož strasten pijanec.

Pred odhodom sem še naročil svojim novopreobrnjencem, naj natančno izpolnjujejo dolžnosti svete vere in zapovedi. Tudi sem jih poučil v gospodarstvu in kmetijstvu, da bi si izboljšali svoje jako slabo stanje. Svetoval sem jim, naj si postavijo namesto šotorov iz lubja lesene hišice. Z živinorejo in obdelovanjem polja naj si pa pridobivajo gotovega živeža. Navadijo naj se stalnega bivanja. Razen drugih daril sem jim pustil tudi raznega semena, ki sem ga bil dobil iz svoje domovine. Razložil sem jim kako naj ga sejejo. Prav pazljivo so poslušali moj pouk in sprejeli vse moje nasvete. Če se bodo pa tudi res ravnali tako kot so obljubili, to bomo še le videli."

Tako se glasi to pismo. Po povratku iz Kitimitigonga je ostal naš misijonar v Sault St. Marie vse do naslednje pomladi. Kako je pa tedaj začel ustanavljati nadaljnje nove misijone, bomo brali v naslednjem pismu. (Dalje prih.)

V nesreči se pokažejo prijatelji.
 V nesreči si oglej močne duše!
 Na prešlo nesrečo je dobro misliti.
 Nesreča je večkrat hči dobre matere.
 Nesreča naj le tepe, le da ubije ne.
 Največja nesreča je, če kdo izgubi glavo.
 Vsaka nesreča se prenese, če je le kruh.
 Nesreča drugih je nam le sen.
 Lastna nesreča se tehta na cente, tuja na funte.
 Nesreči se vsak rad ogne.
 Nobena nesreča večno ne traja.
 *

Kdor hoče mojster biti, se mora kaj učiti.
 Vsak mojster je bil prej učenec.
 Mojster se nihče ne rodi.
 Nihče ni v vsem mojster.
 Noben mojster vsega ne zna.

LJUBEZNIVOST V OBČEVANJU

PRIJATELJ! O ljubeznivosti Ti bom danes nekaj povedal. Ljudem, ki se resno lotijo duhovnega življenja, se kaj rado pripeti, da z drugimi težje občujejo, postanejo ostrejši v sodbi in ne redkokrat preobčutljivi. Tu lahko trpi ona prijaznost in ljubeznivost, ki dela bogoljubnost tako privlačno in katere si tako iskreno želim tudi pir Tebi.

Ljubeznivost, katero menim, ni nekaj naučenega, zgolj zunanega, lepa čednost je, ki nas navaja, da smo v občevanju z bližnjim dobrohotni in obzirni. Bližnjega žali n. pr. vsako preziranje, omalovaževanje njegove osebe, službe, časti, zaslug. Žali ga pomanjkanje zanimanja za to, kar njega zanima, sočutje s tem, kar ga boli. Tudi pomankanje obzirnosti in uslužnosti ga žali. Kdor je resnično ljubezniv, se izogiba vsemu temu in skuša bližnjemu v besedah in vedenju pokazati svoje spoštovanje in čast, ki mu gre, priznanje njegovim zaslugam. To pa vse ne iz zgolj vljudnosti ali milosti, ampak kot izraz neprisiljene, nesebične dobrohotnosti. Ljubeznivost ni prilizovanje. Prilizovanje gre samo za tem, da bi se drugemu prikupil ali s tem, da pretirava njegove vrline, ali da mu pripisuje take, katerih sploh nima, včasih celo s tem, da hvali, kar je graje vredno na njem.

Prava ljubeznivost se mora boriti proti dvema napakama: proti neprijaznosti in pretirani užaljivosti. Neprijaznost je nespravljalivost, brezobzirnost v besedah in vedenju, prepirljivost, nadutost, odbijajoči ton v grajanju in zapovedovanju. Kakor je prijaznost izraz plemenitega, nesebičnega značaja. Radi pretirane občutljivosti se človek hitro čuti užaljenega, nerad odpusti, prerad vidi v vsem krivico. To je prava smrt ljubeznivosti, ki mnogo spregleda, rada vse dobro tolmači, mnogo prenaša, vse odpušča.

Iz vsega tega si lahko ustvariš pravi pojem ljubeznivosti. Nič drugega ni kot prava, odkritosrčna ljubezen, nesebična do-

brohotnost, ki se izžareva v naši zunanosti v izrazu lica, v pogledu, v besedah, kretanjah, dejanjih. Imenoval bi jo zunanji odsvit prave krščanske ljubezni, ki se odsvita v prijaznem vedenju, srčnem sočutju, nežni obzirnosti, v potrpežljivosti z napakami drugih, v skromnosti in taktosti, ko drugim zapovedujemo, ko jih grajamo ali hvallimo.

Dobro je, da imaš ta pojem prave ljubeznivosti pred očmi. Kajti tudi svet, v katerem živiš, se rad ponaša s svojo ljubeznivostjo, ki je večkrat vse drugo kot to, kar znači ta lepa beseda. Tu se krije za njo neredkokrat prilizovanje, neodkritosrčnost, sebičnost in podlost, ljubezen, ki je prijazna v besedah in kretanjah, v resnici pa brezsrčna. To je ono kavalirstvo, nad katerim doživljamo razočaranje vsak dan, ko mu pade krinka ljubezni raz lice. Ne, prijatelj, prava ljubeznivost ni le v zunajosti, ima svoj vir v pravi srčni dobrohotnosti, ni nič umetnega, nič trenutnega; ne kaže se le v gotovih okoliščinah, do gotovih oseb, ampak je neprisiljena, stalna, vse obsegajoča. To pa je le tam mogoče, kjer je prava krščanska ljubezen ali vsaj stremljenje po njej.

Nočem reči, da je čednost ljubeznivosti lahka čednost. Res je, da mnogo pripomore k njej že značaj, naravna ubranost, vzgoja. So značaji, katerim je neka naravna ljubeznivost že prirojena. Ali to ne zadostuje, ako hočemo biti stalno, do vseh, v vseh okoliščinah ljubeznivi. Ta ljubeznivost zahteva samozatajevanja, zbranosti duha in oblasti nad seboj. Kdor resno goji duhovno življenje doživlja večkrat duševne borbe, težave in razočaranja, katere je večkrat težko na zunaj prikriti. Domotožje po večnih dobrinah, ki se nas loteva, nas lahko dela otožne in manj ljubeznive. Zaposlenost, zemeljske skrbi dražijo naše živce in izzivajo nepotrpežljivost posebno do ljudi, ki nam ne izkazujejo one obzirnosti, katero zahtevajo od nas. Kratko rečeno: prava ljubeznivost je plod zrele čednosti in jeklene volje. Do te zrelosti pridemo šele po dolgih vajah in borbah. Ljubeznivost je eden najlepših cvetov nesebične ljubezni. Vadi se v plemeniti dobro-

hotnosti do bližnjega in vzgojil boš ta cvet. Pojdi v šolo presv. Srca in uči se od Njega, ki je "vzljubil svoje, ki so bili na svetu in jim skazal ljubezen do konca."

F. Tomc D. J.

ČUDAK MED PREROKI

V. K.

IMAMO tudi med preroki čudake. Gospod Bog je znal tudi take mo- že modro voditi, da je dosegel svoje svete namene. Tak čudak je bil prerok Jona. O njem nam pripoveduje posebna svetopisemska knjiga.

Trma prerokova. Ko je okrog leta 840. pr. Kr. umrl prerok Elizej, pošlje Bog Jona med pogane v Ninive, glavno mesto asirskega kraljestva, rekoč mu: "Vstani in pojdi v Ninive, velemesto, in pridiguj tamkaj, zakaj njegova hudobija je prišla do mene."

To povelje pa ni bilo Jonu všeč. Ninivljani so namreč sovražili in stiskali Izraelce; zdaj pa hoče Bog prizanesti Ninivljanom, Izraelce pa, ki so kajpa zaslužili, kaznovati in jih morda celo zavreči. Zato sklene Jona bežati in potovati vprav v Ninivam nasprotni smeri; Ninive so bile proti vzhodu, a Jona zbeži proti zahodu na špansko v Tarsis: "In Jona je vstal, da bi bežal v Tarsis izpred obličja Gospodovega, in je šel doli v Jope in našel ladjo, ki je šla v Tarsis; in je dal svojo voznino in je stopil vanjo, da bi šel z njimi v Tarsis izpred obličja Gospodovega."

V ribjem trebuhu. "Gospod je pa poslal hud veter na morje; in nastala je na morju velika nevihta in ladja je bila v nevarnosti, da se razbije. Mornarji so se bali in vpili vsak k svojemu bogu ter so vrgli posode, ki so bile na ladji, v morje, da bi se s tem olajšala; Jona pa je bil šel v spodnje prostore in je trdno spal. In stopil je k njemu krmar in mu rekel: Zakaj tako trdno spiš? Vstani, kliči svojega Boga, ako se nas morebiti Bog spomni in ne poginemo. — Tedaj je rekel drug drugemu: Dajmo, zrebajmo, da zvemo, zakaj nas je zadelo to zlo! In so vrgli žreb in žreb je zadel Jona.

Porečejo mu: Povej nam, zakaj nas je zadelo to zlo? Kaj je tvoje opravilo? Katera je tvoja domovina? in kam greš in iz katerega ljudstva si? In jim je rekel: Hebrejec sem in častim Gospoda Boga nebeškega, ki je ustvaril morje in suho zemljo. In možje so se jako bali in so mu rekli: Zakaj si nam to storil? (Možje so namreč vedeli, da beži izpred Gospodovega obličja, ker jim je bil povedal.) In so mu rekli: Kaj naj storimo s teboj, da odneha od nas morje? Zakaj morje je naraščalo čimdalje huje. In jim je rekel: Vzemite me in me vrzite v morje, in morje bo odnehalo od vas, ker vem, da je zaradi mene prišel nad vas ta veliki vihar. In možje so nazaj veslali, da bi prišli na suho, pa niso mogli, ker se je morje čimdalje bolj vzdigovalo čeznje. In so vpili k Gospodu in rekli: Prosimo, Gospod, da bi ne umrli zaradi tega moža, in ne deni nad nas nedolžne krvi: ker ti, Gospod, delaš, kar hočeš. In so vzeli Jona in ga vrgli v morje; in morje je jenjalo divjati. In možje so se jako bali Gospoda in so mu darovali žgavne daritve in storili razne obljube.

Gospod pa je poslal veliko ribo, da je požrla Jona; in bil je v ribjem trebuhu tri dni in tri noči. In Jona je molil h Gospodu, svojemu Bogu, iz ribjega trebuha . . . In Gospod je ukazal ribi in je izbljuvala Jona na suho."

Mornarji, poganski Feničani, so bili, kakor smo spoznali, verni možje; bali so se božjih kazni in dolgo lepo ravnali z Jonom. Preroka je trma pustila, ko je uvidel, kako se Gospod jezi zaradi njega. Čudak, pa dobrega srca, se spokori in je takoj pripravljen, sam trpeti zaslužen kazni, da bi drugi ne trpeli po nedolžnem. — "Gospod je poslal velikansko ribo." Najbrž je bil to morski pes, ki ima toliko žrelo, da lahko pogoltne živega človeka; vendar ni nikakor mogel Jona v ribjem trebuhu toliko časa živeti brez čudeža. Tretji dan ga je riba izbljuvala: kdo ne ve, da je tu Jona predpoda Kristusovega tridnevnega bivanja v grobu ter njegovega vstajenja, katero s sveto Cerkvijo prav ta mesec slavimo? Sam Kristus Gospod je prerokoval: "Kakor je bil Jona v trebuhu velike ribe

tri dni in tri noči, tako bo Sin človekov v osrčju zemlje tri dni in tri noči" (Mt 12, 40).

Jona je v oni svoji veliki stiski v ribjem trebuhu tri dni mnogo molil. Kako se je veselil in se Gospodu zahvaljeval, ko ga je tretji dan Bog tako čudovito rešil! Ali se vam ne zdi, možje in fantje, da je tu prerok Jona tudi prelepa podoba onih krščanskih mož in fantov, ki se prej silno boje duhovnih vaj in morda tudi med duhovnimi vajami pretrpe veliko stisko v svojem srcu, kateri zato tiste tri dni tudi veliko molijo, kateri pa ob sklepu duhovnih vaj obnovljeni, osvobojeni, prerokeni Boga hvalijo, ko veseli zapuščajo Dom?

Pridiga v Ninivah. Jona je bil zaenkrat ozdravljen od svoje svojeglavnosti; rešen, sluša nemudoma Gospoda in krene v Ninive. "Ninive pa je bilo mesto tri dni hoda veliko", največje mesto starega veka; tako obširno pa zato, ker so hiše obdajali vrtovi in vinogradi. Stanovalcev je štelo nad poldrug milijon.

V to vlemesto pride torej na božje povelje prerok Jona, hodi po ulicah pa se od časa do časa ustavi in kliče: "Še tširideset dni in Ninive poginejo." In Ninivljani so verovali v Boga in so razglasili post in so oblekli rasovnik od velikega do najmanjšega, in so se postili in pepelili s kraljem vred na čelu, rekoč: "Morda Bog zopet odpusti in se obrne od svoje hude jeze, da ne poginemo." "In Bog je videl njih dela, da so se spreobrnili od svoje slabe poti: in Bog se je usmilil, da je odvrnil zlo, katero jim je bil napovedal, da jim bo storil, in ni storil."

To je torej, kar omehča Srce božje: post, molitev, pokora. Pomisliti je treba, kako so bili dotlej Ninivljani kot poganski vlemeščani razbrzdani, in vendar se jih je radi pokore Bog usmilil; niso torej niti grešnikova dobra dela brez koristi. Celu največjo milost, ki jo grešnik potrebuje, mu Bog podeli: spreobrnjenje. Pa tudi razne časne kazni nam odvzame pokora. Zato se ne bomo čudili, ako slovi sv. Cerkvij postni čas kot najplodnejši.

PRVI KRISTJANI IN NJIHOVA SOCIJALNOST

SKUPNA vera je že med prvimi kristjani, ki so se pod vodstvom sv. Petra prvi binkoštni praznik in kasneje nabrali v Jeruzalemu, rodila tudi v socialnem življenju in v gospodarstvu lepo vzajemnost in edinost. Skupaj so držali; drug za drugega so se brigali; skupaj so hodili v tempel; če sta se le dva kristjana srečala, sta že pokazala, da ljubita drug drugega. To pomenjajo besede v sv. pismu: Vsi pa, ki so verovali, so bili skupaj — vzajemni med seboj (Dej. ap. 2., 44.) In vsak dan so bili stanovitno ene misli v templu (2., 46.) Množica vernikov je bila enega srca in enega duha (4., 32.) Ta skupnost se je pa kazala v socialnih organizacijah. Ena glavnih je bila.

Podporna blagajna. Že Judje so imeli po svojih shodnicah podporne blagajne, ki so vanje bogatejši skladali denar, da se je revežem mogla deliti podpora. V prelepi zgodbi, ki nam pripoveduje, kako je Gospod ozdravil sleporojenega berača (Jan. 9.), čujemo, da so se njegovi starši bali, da bi jih ne pahnili judovski voditelji iz shodnice; šlo jim je za podporo, ki so jo dobivali (Jan. 9., 22., 23) Tudi kristjani so takoj ustanovili zase podporno blagajno. Gorečnost je bila prve čase tako velika da so nekateri po Gospodovem svetu dali vse, kar so imeli. V sv. pismu imamo te-le podatke: Verniki so imeli vse skupno; lastnine in imetja so prodajali, in razdajali, kakor je kdo potreboval (Dej. ap. 2., 44., 45.) Iz tega vidimo, da so nekateri svoje premoženje kar sami razdali med reveže. Toda poleg te zasebne darežljivosti je bila tudi javna, organizovana. O nji beremo: Ni ga bilo ubožca med njimi (med prvimi kristjani). Kolikor jih je namreč bilo, ki so imeli njive ali hiše, so prodajali in donašali ceno tega, kar so prodali, ter pokladali apostolom k nogam in delilo se je vsakemu, kakor je kdo potreboval. (Dej. ap. 4., 34., 35.) Tu imamo že skupno blagajno, ki so jo upravljali apostoli pod vodstvom sv. Petra. (Primeri dej. ap. 5., 2. in 3.) Sami seveda

niso mogli vsega voditi; podrobno delo, zapisavanje, shranjevanje in razdeljevanje so opravljali drugi; izprva samo jeruzalemski domačini, kasneje pa tudi taki, ki so se od drugod naselili v Jeruzalemu. (Glej Dej. ap. 6., 1., 2., 5. nasl.)

Nekateri trdijo, da je vladal med prvimi kristjani popoln komunizem (od lat. besede communis-skupen), češ, da so imeli popolnoma urejeno gospodarsko-komunističko družbo tako, da noben kristjan ni imel nič svojega premoženja, marveč je bilo vse vseh; oskrbovali so pa premoženje za vse apostoli. Ta misel, ki se zlasti socialni demokratje in sploh komunisti vseh časov sklicujejo nanjo, je popolnoma napačna. S komunizmom, kakor ga pojmujejo ti ljudje, ni imela prva krščanska družba nobene zveze. Vsak kristjan je bil popoln lastnik svojega premoženja, ki je ž njim razpolagal po svoje. Ljubezen je bila pa tolika med njimi, da so drug za drugega skrbeli, kakor za sebe. Komunizem ljubezni je vladal med njimi, ne pa komunizem posesti. Nihče ni govoril, da je od tega, kar je imel, kaj njegovega, marveč vse jim je bilo skupno. (Dej. ap. 4., 32.) V iskreni ljubezni, oživiljeni v trdni veri, so torej kristjani prvih časov o svoji lasti trdili, da takorekoč ni njih, da jim je le od Boga izročena v upravo in da morajo po božjih namenih in po božji volji, ki skrbi za vse, gospodariti ž njo. Da pa ni bilo nobenega ukazaneega komunizma, izprevidimo najlozže iz besedi, ki jih je govoril Peter Ananiju: Ali ne bi bila, ko bi bila ostala (njiva), tebi ostala; in prodana, ali ni bila v tvoji oblasti? (Dej. ap. 5., 4.)

O Markovi materi beremo, da je imela hišo — na Sionu, ki je v nji Gospod obhajal zadnjo večerjo (12., 12.); iz zgleda Ananija in Safire, dalje Barnaba, ki je prodal njivo, in iz poročila, da so verniki prodajali posestva in donašali ceno apostolom, je jasno razvidno, da so imeli posestva v svoji lasti; ko bi bil vladal komunizem, bi hiše in posestva po sebi spadala k skupnosti. O komunizmu prvih kristjanov je torej bedasto govoriti. Socialni demokratje, ki se sklicujejo nanje, ne poznajo svetega pisma ali ga pa navlaš izpreobračajo.

Pač pa so imeli kristjani v prvih časih in še dolgo kasneje v vsaki svoji verski sretni (cerkvi) pod vodstvom svojih duhovnih predstojnikov podporne blagajne, ki so vanje zlagali prostovoljne darove. Gorečnost je bila že začetkom res tolika, da jih je nekaj vse svoje premoženje dalo v te podporne blagajne. Neki pogan (Macar. Magn. III. 5.) očita kristjanom, da so s svojim naukom bogate ženske pripravili do tega, da so vse premoženje oddale in same prostovoljno postale beračice. Sevda so duhovni predstojniki priporočali podporno blagajno. Apostoli so živo priporočali skrb za reveže. Sv. Pavel je za jeruzalemsko blagajno nabiral po Antiohiji in po Mali Aziji; brez dvojbe je velike zneske zbral za reveže, zlasti ob času, ko j v Jeruzalemu zavladal glad. Jeruzalemski škof, apostol Jakob, pravi naravnost: čista in neoskrunjena bogaboječnost (religija) pred Bogom in Očetom je ta, skrbeti za sirote in vdove v njih stiski (1., 27.) Ravno ta apostol pa tudi uči duha prave krščanske demokracije. Znan nam je zgled farizeja v templu. Tudi on daje vbogajme; gotovo pri shodničnih zbirkah vrže znaten znesek vsako soboto nabiravcu, toda z viška, v zavesti si svoje imenitnosti, z željo, da ga reveži priznavajo in se mu klanjajo. Krasno zavrača tega duha sv. Jakob: "Če v vašo družbo pride mož z zlatimi prstani, v sijajni obleki, pride pa tudi berač v umazani obleki, in pogledate njega, ki ima sijajno obleko in mu rečete: "Ti sedi sem lepo," in beraču rečete: "Ti stoj tam, ali pa sedi pod moje podnožje", ali ne dvomite v sebi in ne postajate sodniki slabih misli? Čujte, moji ljubljene bratje. Ali ni Bog izbral beračev tega sveta — bogatih v veri in dedičev kraljestva, ki ga je obljubil njim, kateri ga ljubijo? Vi pa zaničujete berača?! Ali vas ne zatirajo bogatini (poganski in judovski), in oni vas vlačijo pred sodbe? Ali ne preklinjajo oni lepega imena (Kristusovega), ki se vam prideva? Če pa izpolnjujete kraljevo postavbo po sv. pismu: 'Ljubi svojega bližnjega kakor sebe', prav delate. — Kaj pomaga, bratje moji, če kdo pravi, da ima vero, del pa nima? Vera ga vendar ne more rešiti. Če pa je brat naš

ali sestra, in pogrešata vsakdanje hrane, pa bi jima kdo izmed vas rekel: 'Pojta v miru, ogrejšta se in nasitita', pa bi jima ne dali, česar je telesu treba, kaj pomaga? — (2), 2—8.; 14—16.) — Dajte torej, bogatini, jokajte tožeč nad bedami, ki pridejo nad vas. Vaše bogastvo strohni in oblačila vam snedo molji. Vaše zlato in srebro zarjavi in njuna rja priča proti vam in požre vaš meso kakor ogenj. — Glej, plačilo delavcev, ki kose vaša polja, ki ga jim utrgavate, kriči; in vpitje ženjic pride do ušes Gospoda vojnih čet."

Te krepke besede so najlepši izraz krščanskega demokratiškega mišljenja, ki je vladalo v prvih časih. — Mnogokrat se je priporočalo, naj si kristjani s postom pritrjajo, da morejo dati kaj za reveže. Če je pri vas kdo, ki je reven ali ubog in nima nič odveč, naj se posti dva ali tri dni, da poskrbi revežem za potrebno hrano, bremo pri Aristidu. (Apol. 15.) Bilo jih je mnogo, ki so tako delali. Sv. Pavel priporoča v tisti namen pridno delo: Kdor krade, ne kradi več, ampak trudi se in pridno delaj z rokami, da boš imel kaj podeliti revežu. (4, 28.)

Podporna blagajna je bila zvezana z božjo službo. Vsako nedeljo, kakor povzemamo iz sv. Pavla (I. Kor. 16, 2), ali pa vsaj enkrat na mesec (Tertulijan, Apol.) so verniki prinesli k božji službi darove v denarjih ali v blagu in so jih položili na oltar. S tem so bili posvečeni in revež jih je dobil takorekoč iz božje roke. Apostoli, kasneje pa škofje ali mašniki, so jih upravljali in razdeljevali s pomočjo diakonov. V tem zmislu pravi škof Kornelij (Evzeb. H. E. 6., 43.): "Milost in človekoljubnost Gospodova redi reveže." Poleg teh darov so bili tudi izredni darovi. O Marcionu bremo, da je krog l. 139 iz Azije prišedši v Rim daroval takoj 200.000 sestercijev. Vrnili so mu jih pa, ko so spoznali njegovo krivoverstvo. Ob posebnih potrebah so kristjani še posebej zlagali za podporo revnim sobratom. Sv. Ciprijan pravi (Ep. 62.), da so v kartaginski cerkvi nekoč brž nabrali 100.000 sestercijev. Rimska cerkev je imela 1.250 krog 100 klerikov in 1500 rvežev. Denimo, da je vsak porabil

\$180 — toliko je stalo vzdrževanje enega sužnja, — potem pridemo na \$288.000. To so ogromne svote. Organizovana ljubezen jih je zmogla.

IMENIK NEKATERIH PARTIZANSKIH ŽRTEV

(Konec)

ŽUPNIJA TOPLICE.

Zvan Ivan, 58, prejšnji jugosl. žandar, 25. maja 1942, oče treh otrok.
 Tratenšek Jurij, 46, natakar, Toplice.
 Travnikar Štefanija, 44, Toplice 51, 25. maja.
 Turk Jože, kmet, Gornje Sušice.
 Krese Amalija, 32, kmetica, Dolnje Sušice, 11. jul.
 Gril Janez, 58, kmet, Dolnji Bušinec 7, 20. julija.
 Mihič Anton, 41, delavec, Podturn, v maju umorjen.
 Strajnar Marija, 49, kmetica, Gaberje 2, 5. oktobra.
 Koncilja Viktor, 35, kmet Podhosta 36, maja umorjen.

ŽUPNIJA ŽUŽEMBERK.

Požun Franc, 47, organist, oče 6 otrok.
 Jordan Ivan, 50, kmet, Jama, oče 9 otrok, v maju 1942.
 Hren Franc, 30, šofer, Vrhovec 4.
 Zaletelj Franc, 60, delavec, Žužembrk.
 Zaletelj Amalija, 50, žena prejšnjega.
 Ponikvar Anton, 45, delavec, Žužemberk, oče 4 otrok.
 Fink Andrej, 65, gostilničar, Žužemberk.
 Fink Pavla, 40, žena prejšnjega.
 Kerč Ivan, 30, delavec, Žužemberk.
 Zupančič Alojzij, 30, zidar.
 Jernejčič Franc, 30, delavec, Ž.
 Potočar Jože, 40, kmet, Cvibelj 2, oče 4 otrok.
 Zlajpoh Rudolf, 20, kmet, Reber.
 Legan Alojzij, 20, kmet, Reber.
 Hrovat Alojzij, 22, kmet, Reber.
 Rokavec Jože, 20, kmet, Reber.
 Spec Franc, 22, kmet, Stavča vas.
 Mačerol Rok, 21, kovač, Ž.
 Košiček Miha, 23, kmet, Ž.
 Jarc Jože, 21, kmet, Ž.
 Knol Stanislav, 21, Ž.
 Rojc Valentin, 21, kmet, Ž.

ŽUPNIJA BREZOVICA.

Mravlje Anton, 46, trgovec in mesar, 13. junija.
 Mravlje Franc, 22, dijak, sin prejšnjega.
 Mravlje Vincenc, 20, dijak, brat prejšnjega.
 Mravlje Anton, 37, brat prejšnjega.

Kivačec Tomo, 42, brivec, Podpeč, oče dveh otrok, 2. avgusta.
 Novak Janez, 24, profesor, Brezovica 81, 15. avg.
 Brenčič Anton, 51, kmet, Plešivica 40, oče 5 otrok, 25. avgusta.
 Mrak Ivan, 65, kmet, Plešivica 64, oče 9 otrok, 25. avgusta.
 Vidmar Janez, 36, kmet, Plešivica 5, 29. avgusta.
 Kršmanec Franc, 36, kmet, Dragomer 29, 11. okt.
 Rus Anton, 45, kmet, Log 26, oče 10 otrok, 12. okt.
 Geoheli Herman, 21, delavec, Notranje Gorice 94, 10. marca.

ŽUPNIJA ZAPLANA.

Geoheli Jože, 31, duhovnik, 27. julija.
 Jelovšek Jakob, 28, šofer, Zaplana 44, 2. sept.
 Sinkovec Peter, 55, krojač Zaplana 48, oče 7 otrok, v juliju.
 Mivšek Franc, 20, kmetski sin, Zaplana 6, v juliju.

ŽUPNIJA DRAGATUS.

Omahen Jakob, 59, duhovnik, 6. julija.
 Šimec Matija, kmet, Podlog 1, 6. julija.
 Šimec Franc, 20, sin prejšnjega, isti dan.

ŽUPNIJA STIČNA.

Kerič Jože, 51, vojni invalid, oče 10 otrok, Mekine, 20. oktobra.
 Korošec Franc, 44, komi, Studenec 11, 16. marca.
 Janežič Alojzij, 22, delavec, Stična 24, 14. maja.
 Janežič Marija, 20, hišnica, Gaberje 5, 14. maja.
 Ceglar Marija, 54, kmetica, Gaberje 36, 16. maja.
 Smrekar Angela, 53, hišnica, Bojanji vrh 15, 31. maja.
 Zupančič Anton, 50, kmet, Stranska vas 4, v juniju.
 Zajc Marija, 25, kmetica, Stična, 28. junija.
 Groznik Ivan, 67, žandar v pokoju, Gaberje 21, 8. avgusta.
 Fatur Jože, 60, delavec, Vir 11.
 Fatur Franciška, 45, žena prejšnjega.
 Fatur Franciška, 19, hči prejšnjih dveh.
 Fatur Rudolf, 14, brat prejšnje; vsi ubiti 15. avg.
 Žnidaršič Franciška, 71, kmetica, Gorenja vas 2, 27. avgusta.
 Žnidaršič Julijana, 50, kmetica, istotam, ubita isti dan.
 Erjavec Jože, 73, delavec, Stična 23, 1. avgusta.
 Erjavec Franc, 62, delavec, Stična 23, 14. aprila.

ŠT. JOŠT NAD VRHNIKO.

Leskovec Anton, 30, kmet, Smrečje 2, 26. julija.
 Malovrh Valentin, 20, kmečki sin, Smrečje 2, 26. julija.
 Jesenovec Alojzij, 39, kmet, Št. Jošt, 1. avgusta.
 Jesenovec Ivana, 42, žena prejšnjega, isti dan.
 Jesenovec Ljudmila, 20, hči prejšnjih dveh, isti dan.

Bradeško Franc, 37, kmet, Št. Jošt 46, oče 5 otrok,
1. avgusta.
Bradeško Ivana, 37, žena prejšnjega, isti dan.
Alič Stanko, 19, kmečki sin, Planina 8, 1. avgusta.
Oblak Janez, 62, delavec, Št. Jošt 19, 1. avgusta.
Šubic Jakob, 42, kmet, Št. Jošt 12, 1. avgusta.
Šubic Marijana, 38, žena prejšnjega, isti dan.
Malavašič Albina, 22, kmečka hči, Št. Jošt 12, isti
dan.
Kavčič Franciška, 18, kmečka hči, Št. Jošt 12, 1.
avgusta.
Kogovšek Janez, 54, kmet, Smrečje, 1. avgusta.
Demčar Janez, 46, kmet, Butanjeva 47, ubit skupaj
s sinom 4. avgusta.
Terček Janez, 24, delavec, Butanjeva 1, 4. avg.
Jankovec Janez, 43, kmet, Št. Jošt 23, 4. avgusta.
Končan Franc, 24, kmet, Butanjeva 4, 14. oktobra.
Končan Marija, 19, kmečka hči, Butanjeva 4, isti
dan.

ZUPNIJA PREČNA.

Murgelj Janez, Kamence.
Novak Albert, Hudo.
Komljanec Janko, duhovnik.
Pašič Alojzij, delavec.
Murgelj Alojzij, Dolnji vrh.
Murgelj Anton, Dolnji vrh.
Kristan Alojzij, Češča vas.
Mesarič Marija, Zalog.
Mihič Jože, Podgora.
Mihič Ana, Podgora.
Jakše Avgust, Dol. Straža.
Batelino Marija, Dol. Kamence.

Nadaljnjih imen, žal, nismo dobili, ka-
kor smo upali. Vse te žrtve partizanske
surovosti ponovno priporočamo v molitev.
Podrobnosti, ki niso v tem poročilu nave-
dene, nam niso znane. Zato je bolje, če
se ne obračate na nas za več podrobnosti o
teh žrtvah. Kolikor vemo, smo objavili.

Vsak hoče biti mojster, pa nihče učenec.
Vsak najde svojega mojstra.
Kakršnen mojster, tako delo.
Mojstra delo hvali.
Dober mojster — dobri učenci.
Mojstrova roka je najboljšo orodje v hiši.
Mojster mojstru nerad kaže.
Vsak je mojster v svoji hiši.
Večji mojster manjšega prežene.
Lakota je hud mojster.

Če pravi mojster, da teče voda gor, mora
reči učenec: "Tako je!"

Mojstrov sin večkrat ni imena vreden.
Kdor hoče priti v mlin, mora iti ob vodi.
Mlin melje, kar se mu naspe.
Kdor v mlinu dela, je bel.
Kdor v mlin hodi, se oprahi.
Mlin ne melje z včerajšnjo vodo.
Mlin ne melje z enim kamenom.
Če mlin nima vode, ne da moke.
Če mlin stoji, pa moke ni.
Ni mlina brez moke, ne človeka brez
hibe.

Kdor prej v mlin prinese, prej melje.
Mimo mlina, ki ne klepeče, voda ne teče.
Mlin je redko brez otrobi.

Dobro v mlinu je to, da ne znajo vreče
govoriti.

V slabem mlinu se tudi dobro žito slabo
zmelje.

Božji mlini meljejo počasi, pa drobno.

*

Boljša lastna mlaka ko tuje morje.
Kjer mlaka, tam žabe.
Čim grša mlaka, tembolj vesele žabe.
Kdor se koplje v mlaki, je redko snažen.
Kdor pade v mlako, pride moker iz nje.
Komur mlaka smrdi, se redko v nji utopi.
Če brodiš po mlaki, ne toži o mokri
obutvi.

Kar vržeš v mlako, spravijo race iz nje.
Čimbolj mešaš mlako, tem grša je.

V mlako ne pluj, morda boš še pil iz nje.
Mleko je mleku podobno.

Boljša žlica mleka dana ko pečenka ob-
ljubovana.

Drago je mleko za knežje otroke.

Obilo mleka, obila sira.

Kdor mleka prosi, pastirja ne rabi.

Kdor je z mlekom polit, so rade mačke
pri njem.

Sladko mleko varuj mačk!

Pokritega mleka mačka ne izpije.

Kdor se je z mlekom oparil, še v vodo
piha.

Kar si z mlekom dobil, boš šele z dušo
izgubil.

Iz imenitnih hiš ni mleka, razen če je miš
v njem.

Molitev taka kot molivec.

(Dalje z str. 10)

Tudi glede kralja in kraljevine pravi Smodlaka SEDAJ, da se bo jugoslovansko ljudstvo izjavilo šele po vojni, če ga hoče ali ne. Celo to pravi, da ljudstvo lahko kralja obdrži, če hoče. Vidite! Pred malo meseci je pa Titova vlada, katere zunanji minister je Smodlaka, enkrat za vselej kralja odstavila! In Adamič je na ves glas zatrjeval, da bodo Zavezniki porinili Petra enkrat za vselej v kot, Titovo vlado pa priznali za edino veljavno v Jugoslaviji! Do najnovejšega časa je veljalo tudi tu v Ameriki, da je strašen nazadnjak vsakdo, ki še ni čez Petra naredil vseh križev. Saj nam je popolnoma vseeno, kdo vlada v Jugoslaviji, samo da vlada po ljudski volji. Nismo pa bili za to, da bi kdorkoli iz Amerike komandiral, kako naj mislijo naši ljudje doma. Tudi nismo bili za to, da bi kdo tam doma zoper voljo ljudstva odločal obliko vlade. Zdaj je tudi Smodlaka in baje sam Tito naših mi-

sli. Kdo je zmagal: ali tisti, ki so hodili kimat v SANS ali mi, ki smo pravili, da je SANS zašel na kriva pota?

Težko je res v časih močne propagande iti svojo pot. Mi smo šli tako svojo pot. Mi se nismo klanjali propagandi o partizanih in smo se postavili po robu celo tistim katoličanom med nami, ki so mislili, da je treba v takih časih pač tuliti z volkovi. Na vse strani so kimali partizanom, komunistom, Titu, Stalinu, Adamiču, SANSu. Preobrat prihaja, morda počasi, prihaja pa gotovo. Ne bomo dejali, da je naša zasluga ta preobrat. Na vsak način je pa preobrat bolj naša zasluga ko zasluga tistih, ki so v najtežjih časih slovenske zgodovine zatajili svoj narod, hodili kimat partizanom v SANSu in izven SANSa, pa se metali komunističnim agitatorjem pred noge kot se mečejo po tleh umazane cunje. Le kar nadaljujte, še bolj se boste osmešili!

Tudi svobodo vere obeta dr. Smodlaka vsem Jugoslovanom, prav posebej pa slovenskim katoličanom. Prav, prav! Tudi s tem se strinjamo stoprocentno. Ni pa še tako dolgo, ko Osvobodilna Fronta ni vedela glede vere nič drugega povedati ko to, da bo to vprašanje ona po vojni rešila — PO SVOJE! Kako komunisti PO SVOJE rešujejo versko vprašanje, ni treba šele razlagati. Ampak ZDAJ piha drugačen veter! In zanimivo je, da je ta veter zapihal drugače ravno v časih, ko je Rusija mnogo bliže Balkanu in Jugoslaviji kot je bila kdaj poprej. Ali je začel pihati drugačen veter zato, ker je toliko ljudi kimalo partizanom, ali zato, ker je bil tudi odpor v stari domovini in po svetu precej močan? Zato pravimo: Čast tistim, ki si upajo tudi v zmešanih časih misliti s svojo glavo in ne kimalo samo za drugimi! Z volkovi tuliti? Zakaj pa ne rajši počakati, da začno volkovi z nami vred — po človeško govoriti?

Umrli so sledeči naročniki:

Rose Jaklič, Cleveland, Ohio.
 Anton Zupancic, Cleveland, Ohio.
 John Winter, Cleveland, Ohio.
 Terezija Kenik, Cleveland, Ohio.
 Simon Bizjak, Cleveland, Ohio.
 Louis Semrov, Barberton, Ohio.
 Anton Sraj, Cleveland, Ohio.
 Frank Kuznik, Cleveland, Ohio.
 Mrs. Gaspari, Cleveland, Ohio.
 Valentin Gornik, Cleveland, Ohio.
 John Staresinic, Pittsburgh, Pa.

Joseph Mlakar, Hibbing, Minn.
 Anna Kiselmiller, Sheboygan, Wis.
 Mr. Schweiger, Omaha, Nebraska.
 Josph Jerin, Vandling, Pa.
 Lucija Baznik, Cleveland, Ohio.
 Anton tSefanic, Wilkinsburg, Pa. .

Zahvaljujejo se Bogu, Mariji Pomagaj, Presvetemu Srcu Jezusovemu in Marijine-mu in Frideriku Baragu za pridobljene milosti:

Mrs. Frances Habjan, Mrs. Agnes Ivan-tic, K. Pristopec.

Naročniki našega lista bodo te dni prejeli po pošti iz Clevelanda, od Zveze Slovenskih župnij,

DVE KNJIŽICI O STAREM KRAJU.

Iz njih bodo zvedeli, kako narod doma V RESNICI misli in sodi.

Gotovo čitajte tisti dve knjižici! In ko jih prečitata, jih dajte še drugim, da jih berejo.

Ena teh dveh knjižic bo slovenska in angleška.

Dajte jo tudi angleško govorečim znancem, da jo prečitajo.

In če bi želeli več knjižic, da jih brezplačno razdelite med znance in prijatelje, pišite ponje na naslov:

P. BERNARD AMBROŽIČ,
Box 608,
Lemont, Illinois

BOG PLAČAJ, DOBROTNIKI!

ZA LIST — Mrs. Kranjc \$2, Rev. M. Jager \$5, Mrs. J. Sterling \$2.50, M. Perušek \$1, A. Nemanic \$1.50, A. Krulc 50c, F. Mahovic \$2.50, M. Tomsic \$5, J. Rudman 50c, N. N. \$5, Society of St. Jeromine \$5, M. Svigl \$2.

ZA SEMENISCE, Tabernakelj, Kruh Sv. Antona, študent in drugo — M. Cadonic \$5, M. Tomec 75c, A. Somrak \$5, F. Ulcher \$1, A. Ivanetic \$10, A. Gradišar 57c, H. Zobitz \$20, F. Ulcher 10c, M. Tolar \$3, A. Luzar \$3, M. Lach \$3, M. Gorup 50c, T. Grum \$1, Mrs. Strasisher \$1, Mrs. Mulec \$1, J. Jenkovic \$1, F. Osaben \$1, Mrs. Okolis \$1.50, Mr. Potokar \$5, I. Oberstar \$1, Mrs. Sternisa \$2, Mrs. Lozier 50c, N. N. \$2, M. Perusek \$1, F. Habjan \$2, A. Perušek \$1, A. Grdina \$10, M. Krzich

\$2, N. N. \$10, K. Pristavec \$5, J. Perušek \$1, M. Fear 50c, J. Bobnar \$3, F. Hren \$1, Mrs. Mramor \$1, J. Leskovitz \$5, H. Rosman \$1, N. N. \$5, B. Juratovec \$1, A. Jordan \$1.

ZA LUCKE — M. Pevic 60c, F. Nečimar 50c, A. Somrak \$1, L. Lustick \$5, B. Strahan 50c, J. Brence 25c, F. Ulchar 50c, F. Roitz 50c, J. Hočvar \$1, J. Videc \$1, L. Bozic 75c, F. Zimmerman \$5, L. Voncina \$1, M. C. Fritzel \$1, Mrs. Nasembenny 25c, L. Ponikvar \$1, L. Zlogar 50c, A. Knauss \$1, M. Tolar 25c, A. Lužar \$1, R. Gainer \$1.50, J. Prhn \$5, J. Kuznik 50c, F. Muhic \$2, M. Boben \$1, T. Grum 50c, I. Casserman \$1, Mrs. Strasisher 50c, T. Habjan \$1, Mrs. Frk 25c, F. Stupca 50c, J. Turk \$2, Me. Gorsic \$1, M. Bsjak \$1, J. Cukjati \$1, L. Zlogar \$2, M. Kerzich 50c, K. Težak \$1, M. Madic \$1, L. Erlach \$1, J. Bojanc \$1, Mrs. Cadez 50c, J. Dekleva 50c, J.

Bobnar \$2, J. Roncevich \$1, F. Hren 50c, R. Markel \$1, A. Sajovic \$1, Mrs. Mramor \$2, J. Gosak \$1, M. Jevnikar \$2, F. Berce \$1, J. Rogel \$1.50, M. Rakun 50c, J. Pucel \$1, A. Zadnik 50c, M. Rapotec 50c, M. Kranjc \$1.

ZA APOSTOLAT — M. Gande \$10, A. Govse \$10, F. Tolar \$10, M. Zupancic \$10, M. Jarnevich \$2, J. Paulin \$10, P. Pasich \$20, J. Lukk \$20, F. Tolar \$10, M. Zetnikar \$10.

ZA BARAGOVO ZVEZO — M. Oberstar 50c, M. Lebar \$1, M. Tolar \$1, Mrs. Strasisher \$1, A. Nemanic \$1, J. Roncevich \$1, A. Bellec \$3, W. C. O. Foresters, St. Agnes Ct., Waukgan \$2.

ZA MISIJONE — Mrs. Novak 50c.

ZA STARI KRAJ — S. Mohorko \$2.50.

ZA SV. MAŠE — M. Tomec \$1, M. Hocevar \$1, A. Rogel \$2, A. Hocevar \$5, M. Mrak \$2, M. Gande \$3, R. Vidmar \$2, B. Martinčič \$1, F. Jarc \$1, M. Sajovic \$23, M. Stimatz \$5, L. Lustick \$5, M. Koman \$2, B. Strahan \$2, A. Govze \$5, J. Zupancic \$1, F. Ulcher \$3, J. Mlakar \$2, J. Hribljan \$1, L. Taucher \$1, F. Race \$3, J. Videc \$4, L. Bozic \$1, Rev. Gnidovec \$37, Rev. M. Cepon \$5, L. Voncina \$2, M. Bohte \$14, N. C. Fritzel \$5, A. Mlakar \$25, Mrs. Novak \$1, A. Zobitz \$10, F. Ulčer \$1, F. Russ \$1, A. Friend \$9, J. Hočevar \$1, L. Zlogar \$2, A. Knauss \$2, J. Prhne \$1, C. Kilter \$2, J. Kuznik \$2, A. Lužar \$1, R. Gainer \$1, Mrs. Smrdel \$1, Mrs. Decman \$2, E. Beg \$5, J. Prhne \$2, J. Šega \$5, M. Lach \$2, J. Pucel \$2, A. Rezek \$1, V. Jelenc \$8, Mrs. Juvancic \$2, J. Lavric \$1, L. Heinricher \$2, M. Koss \$5, M. Gasparsic \$2, Mrs. Kogovšek \$1, M. Gorup \$2, J. Gorjanc \$5, FF. Stupca \$2, F. Snyder \$2, M. Medvet \$2, F. Kavsek \$1, J. Spolar \$2, S. Jenko \$2, F. Bolt \$1, K. Kambic \$1, F. Vauhnik \$1, J. Gaspari \$240, J. Petrincic \$3, Mrs. Korenchan \$5, Mrs. Cetinka \$5, L. Zakrajsek \$2, C. Kokal \$3, M. Zore \$1, L. Jerin \$7.50, A. Jančar \$10, M. Kurent \$2, F. Macerol \$10, M. Furra \$5, V. Marn \$1, Mrs. Berus \$1, Kuhel Family \$3, K. Schweiger \$40, M. Rosemen \$2, N. Vranichar \$2, G. Stutts \$2, J. Horvat \$1.60, B. Gerzin \$2, J. Cukjati \$4, K. Težak \$7, Mrs. Nasenbenny \$1, T. Umek \$1, A. Russ \$2, B. Nemanich \$2, M. Repenshek \$2, V. Pogačnik \$5, A. Teric \$1, M. Klemencic \$4, M. Madic \$1, M. Pavlsic \$3, M. Zore \$1, H. Zore \$1, J. Mihelich \$5, J. Lukek \$5, M. Usenicnik \$2, J. Bojanc \$1, Mr. Curl \$1, F. Derovsek \$1, C. Zagar \$1, A. Krulc \$2, R. Krall \$2, Mrs. Midafer \$3, Mrs. Cadez \$1, U. T. \$1, Mrs. Pogačnik \$1, M. Stefanic \$7, M. Pterlin \$2, J. Uhernik \$1, J. Deklava \$2, A. Mehle \$1, J. Bobnar \$5, J. Roncevic \$3, D. Zlogar \$2, A. Brozovich \$2, L. Kobilsek \$1, J. Vesel \$5, M. Bentz \$2, Mrs. Kurent \$5, J. Menart \$3.50, M. Jevnikar \$3, M. Vinsek \$13, B. Strahan \$1, L. Kamnikar \$2, M. Šega \$10, J. Svete \$5, M.

Darovec, M. Perušek, M. Štefanich, Mrs. J. Vidmar, T. Glavich, N. Grchman, Mrs. Žonta, A. Staruha, J. Pintar, Mrs. A. Zupan, Mrs. Balazič, Mrs. Papes, I. Kokal, J. Selan, R. Vičić, F. Oblak, Mrs. Brozovich, Mrs. Petkovšek, r. Krebelj, J. Schivitz, Mrs. Maroit, F. Zele, M. Kupiec, J. Kebe, Mrs. Petrič, M. Ambrose, A. Hlabse, M. Drčar, J. Švigelj, A. Gale, M. Sadar, M. Škulj, F. Košir, J. Sternard, J. Hrovat, A. Belinger, Mrs. Klun, A. Orehek, Mrs. Valenčič, M. Jakuš, Mrs. Zakrajšek, \$1, F. Turk \$5, F. Birtic \$2, T. Glavic \$4, J. Pucel \$1, J. Skallar man \$2, M. Rakun \$2, A. Jordan cevar \$2, C. Smrekar \$4, F. Star gar \$5, R. & P. Treven \$2, M. Ho \$2, M. Pristavec \$3, T. Kmet \$2, J. Kosmerl \$10, Mr. Ferk \$2, Mrs. Zadnik \$2, A. Zadnik \$1, M. Rapotec \$2, M. Novinc \$5, J. Kurent \$2, A. Boldin \$1, A. Bergec \$3, M. Race \$2.

M. Bencin, K. Kučar, M. Lužars, Mrs. Oražen, R. Ujčić, J. Polz, Horvat \$5, J. Furlan \$5, L. Kastinar, F. Šega, B. Špenko. — Po \$1.50: F. Oblak, Mrs. Jerman, Mrs. M. Malovrh, M. Šook, Mrs. F. Wehar. — Po \$1: Mrs. Čook, Mrs. R. Johnson, M. Zupančič, Mrs. F. Križnik, R. Zadnik, M. Zajc, Mrs. L. Koželj, Mrs. Habič, M. Vidmar, Mrs. Maniza, A. Urbančič, Mrs. Perko, A. Trepal, G. Demšar, F. Lesjak, Mrs. Trobentar, U. Legan, F. Kremžar, M. Mihelič, F. Bernus, F. Jenko, T. Turk, M. Vidmar, Mrs. Jeran, A. Furlan, F. Bittance, Mrs. J. Pavlič, Mrs. L. Zorc, M. Bahorič, A. Pogačar, A. Zabukovec, M. Slak, U. Jenko, E. Colna, D. Zlogar, A. Shega, M. Knaus, F. Urajnar, J. Spolar, Mrs. J. Kašček, K. Fabatz, Mrs. Nemgar, M. Sterlekar, Mrs. M. Koshmerl, A. Yohovič, M. Madic, Mrs. Florijan, M. Savoren, M. Spehar, F. Tomsha, P. Vrh, Mrs. Markoja, A. Doles, V. Hren, Mrs. Mlakar, A. Koželj, M. Smrekar, Mrs. Pucelj, J. Bergles, Mrs. Strnad, M. Drashler, J. Erlach, A. Sladich, M. Černič, J. D. Judnič, J. Sodec, F. Hrovat, J. Hočevar, A. Ribnikar, M. Dolenc, F. Zdešar, R. Bavec, R. Koporc, M. Pajk, J. Oblak, R. Lovše, M. Gorup, J. Krnc, R. Košir, F. Novak, M. Klemenc, K. Kočevar, Mrs. A. Jaloves, R.

Verbič, R. Zotler, Mrs. A. Zakrajšek.

G. Puhek, \$1.50; Mrs. Knes, \$5.00; Mrs. Gliha, \$5.00; Mrs. Crocker, \$2.00; Mrs. Lenarcich, \$2.00; Mrs. Soba, \$1.00; Mr. Arch, \$5.00; A. Ash, \$5.00; A. Kosmach, \$4.00; Mrs. U. Lovko, \$8.00.

DAR: Fraus Family, \$2.00.

